

Lönerapport år 2008

Löner och löneutveckling år 1997–2007

© Landsorganisationen i Sverige 2008

Omslagsfoto: Stefan Bohlin

Grafisk form: LO

Original: MacGunnar – Information & Media

Tryck: LO-Tryckeriet, Stockholm 2008

ISBN 978-91-566-2487-2

LO 08.09 1500

Innehåll

Sammanfattning.....	4
1. Löner år 2007.....	6
2. Löneutveckling år 2007 – räknat i procent.....	8
3. Löneutveckling år 2007 – räknat i kronor.....	10
4. Löneutveckling år 1997–2007.....	12
5. Prognos för löneutveckling år 2008–2009.....	16
6. Kvinnor och män.....	17
7. Lönenivå år 2007 – 19 sektorer.....	29
Bilaga 1 Metod och dataunderlag.....	32
Strukturrensning.....	34
Standardvägning.....	35
Statistikens tillförlitlighet.....	36
Bilaga 2 Månadslön år 2007 och löneutveckling år 1997–2007 för arbetare, tjänstemän och samtliga anställda.....	37

Sammanfattning

20 400 för arbetare och 29 200 för tjänstemän

Den genomsnittliga månadslönen för samtliga anställda var 25 200 kronor år 2007. För arbetare var den dock endast 20 400 kronor medan den för tjänstemän var 29 200 kronor. Lönen för tjänstemän är därmed 43 procent högre än för arbetare och i kronor räknat är skillnaden 8 800 kronor.

Det visar LOs årliga bearbetning av Statistiska centralbyråns lönestrukturstatistik för år 2007.

Högre löneökning för arbetare

Lönerna ökade dock lite mer för arbetare än för tjänstemän år 2007, åtminstone i procent räknat. För arbetare ökade lönerna i genomsnitt med 3,8 procent och för tjänstemän med 3,6 procent. Det var första gången på tio år som lönerna ökade mer för arbetare än för tjänstemän.

Stor skillnad räknat i kronor

Räknas löneökningarna i kronor i stället för procent så blir bilden av löneutvecklingen en helt annan. För arbetare ökade månadslönen i ge-

nomsnitt med 750 kronor och för tjänstemän med 1 000 kronor. Det vill säga 250 kronor mer för tjänstemän. Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän ökade därmed även detta år liksom det gjort varje år de tio senaste åren.

Lönegapet från 5 300 till 8 900 kronor på tio år

De senaste tio åren, år 1997–2007, har lönegapet ökat från 5 300 kronor till dagens 8 900 kronor. Medellönen har alltså ökat med 3 600 kronor mer för tjänstemän än för arbetare. I procent räknat har lönegapet ökat från 36 procent år 1997 till dagens 43 procent.

Reallöneökning mer än tio år i rad

Även år 2007 ökade reallönerna för både arbetare och tjänstemän. Detta trots att inflationen var relativt hög och konsumentpriserna ökade med 2,2 procent. Det är dock mindre än vad lönerna ökat och lönerna har därmed nu ökat mer än priserna i över tio år i rad och köpkraften har stigit stadigt för både arbetare och tjänstemän.

Löner och löneökning år 2007

Månadslön år 2007

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	20 400	29 200	25 200
Privat sektor	21 100	30 900	26 200
Offentligt sektor	18 500	26 200	23 200

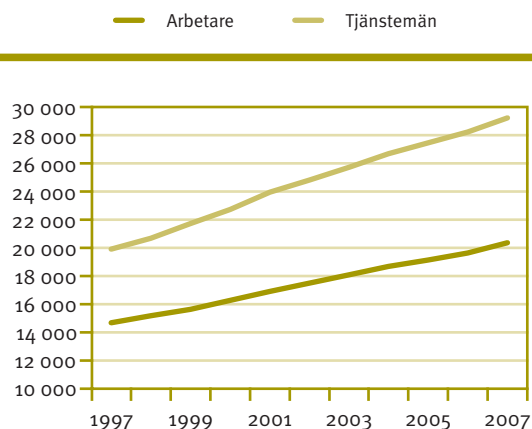
Löneökning år 2007. Procent

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	3,8	3,6	3,7
Privat sektor	3,9	3,9	3,9
Offentligt sektor	3,5	2,9	3,1

Löneökning år 2007. Kronor

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	750	1 000	890
Privat sektor	800	1 150	980
Offentligt sektor	630	730	690

Månadslön för arbetare och tjänstemän år 1997–2007. Kronor

Kvinnor och män – 4 600 kronor i löneskillnad

Lönerna är alltså betydligt lägre för kvinnor än för män. År 2007 var medellönen för kvinnor 22 800 kronor och för män 27 500 kronor. Kvinnor har därmed i genomsnitt 4 700 kronor lägre lön än män.

Löneskillnaden mellan kvinnor och män är mindre bland arbetare än bland tjänstemän. Bland arbetare är medellönen för kvinnor 18 700 kronor och för män 21 600 kronor, det vill säga 2 900 kronor lägre för kvinnor. Bland tjänstemän är medellönen för kvinnor 25 700 kronor och för män 33 200 kronor, en skillnad på hela 7 500 kronor.

År 2007 blev ett bakslag i löneutjämningen

De senaste åren har det dock varit en tendens av utjämning av lönerna mellan kvinnor och män. Denna utjämning fick dock ett bakslag år 2007 då lönerna ökade mer för män än för kvinnor, 3,7 procent för män och 3,5 procent för kvinnor. Visserligen en ganska marginell skillnad men räknat i kronor ökade månadslönerna i genomsnitt med 220 kronor mer för män än för kvinnor. Så stor skillnad har det bara varit ett år tidigare de tio senaste åren.

Den grundläggande orsaken till lönegapet mel-

lan kvinnor och män är att arbetsmarknaden är så könssegregerad, det vill säga att de flesta yrken är antingen starkt kvinno- eller mansdominerat i antal räknat, samt att lönerna systematiskt är lägre inom kvinnodominerade yrken än inom mansdominerade.

Små förändringar senaste sju åren – och oftast i fel riktning

En jämförelse av andel kvinnor och relativlöner år 2000 och 2007 visar att mycket lite har förändrats de senaste sju åren. Könssegregeringen är lika stark och relativlönerna är alltså högre inom de mansdominerade sektorerna. De små förändringar som ändå skett tyder dessutom inte på någon utjämning av lönerna, snarare tvärt om då relativlönerna oftast har minskat i de sektorer där andelen kvinnor ökar och i de sektorer andelen kvinnor minskat så har relativlönen oftast ökat.

Kvinnor och män

Månadslön år 2007

	Kvinnor	Män
Samtliga	22 800	27 500
Arbetare	18 700	21 600
Tjänstemän	25 700	33 200

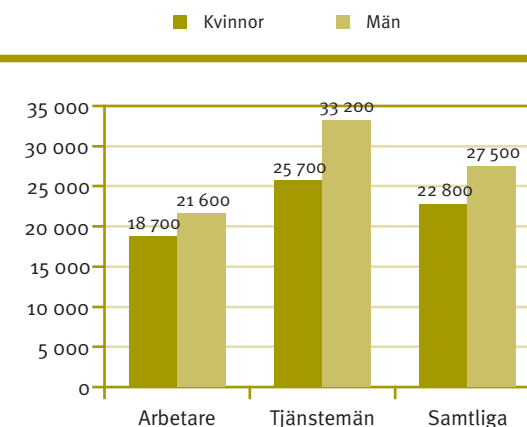
Löneökning år 2007. Procent

	Kvinnor	Män
Samtliga	3,5	3,7
Arbetare	3,8	3,9
Tjänstemän	3,4	3,7

Kvinnors lön i procent av mäns lön

	Ej standardvägt	Standardvägt
Samtliga	83	93
Arbetare	86	98
Tjänstemän	77	91

Månadslön för kvinnor och män år 2007

1. Löner år 2007

20 400 för arbetare och 29 200 för tjänstemän

Den genomsnittliga månadslönen för samtliga anställda är 25 200 kronor. För arbetare är dock medellönen endast 20 400 kronor medan den för tjänstemän är 29 200 kronor. Lönen för tjänstemän är därmed 43 procent högre än för arbetare. I kronor räknat är skillnaden 8 800 kronor (se diagram 1.1 och tabell 1.1).

Detta framgår av LOs årliga bearbetning av Statistiska centralbyråns lönestrukturstatistik för år 2007 (se bilaga 1 för metod och dataunderlag).

Lönerna högre inom privat sektor

Lönerna är högre inom privat sektor än inom offentlig sektor. Bland arbetare är lönerna 14 procent högre och bland tjänstemän 18 procent högre. Följaktligen så är tjänstemän inom privat sektor den grupp som har högst löner, 30 900 kronor, medan arbetare inom offentlig sektor har lägst löner, 18 500 kronor.

Månadslön år 2007

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	20 400	29 200	25 200
Privat sektor	21 100	30 900	26 200
Tillverkningsindustri	21 400	33 400	26 200
Byggnadsindustri	24 500	31 200	26 300
Privat tjänsteproduktion	19 900	30 200	26 100
Offentligt sektor	18 500	26 200	23 200
Stat	20 700	28 300	27 600
Kommun *	18 300	24 300	21 200
Landsting *	19 000	28 100	25 800

Tabell 1.1

* Se faktaruta om Kommunals engångsbelopp år 2007

Sex sektorer – lönenivå

Arbetare och tjänstemän fördelade på sex sektorer – tillverkningsindustri, byggnadsindustri, tjänsteproduktion, stat, kommun och landsting – visar att lönerna varierar kraftigt mellan de olika sektorerna. Lönerna är dock klart högre för tjänstemän än för arbetare inom alla sex sektorer (se diagram 1.2).

Industritjänstemän högst

Högst är lönerna för tjänstemän inom tillverkningsindustrin, 33 400 kronor, följt av tjänstemän inom byggnadsindustrin och privat tjänsteproduktion (handel, bank, transport med mera), 31 200 kronor respektive 30 200 kronor.

Kommunalarbetare lägst

Lägst löner har arbetare inom kommun och landsting. I kommunal sektor stannar medellönen för arbetare redan vid 18 300 kronor och inom landsting vid 19 000 kronor.

Byggnadsarbetare högst bland arbetare

Högst löner bland arbetare har arbetarna inom byggnadsindustrin med 24 500 kronor. Närmast därefter kommer arbetarna inom tillverkningsindustrin med 21 400 kronor.

Störst lönegap inom tillverkningsindustrin

Lönerna för tjänstemän är alltså klart högre än för arbetare inom alla sex sektorer. Störst lönegap mellan arbetare och tjänstemän är det inom tillverkningsindustrin där medellönen för industri-tjänstemän är hela 12 000 kronor, eller 56 procent, högre än för industriarbetare.

Vilken sektor som har minst lönegap beror på om lönegapet räknas i kronor eller procent. I kronor räknat är lönegapet minst i kommunal sektor, 6 000 kronor, följt av byggnadsindustrin, 6 700 kronor. Räknat i procent blir dock ordningen den omvända, 27 procent i byggnadsindustrin och 33 procent i kommunal sektor.

Kommunals engångsbelopp år 2007

Kommunals löneavtal för år 2007–2009 ger en total lönekostnadsökning med 13,2 procent. Den första höjningen av månadslönerna sker dock först år 2008. År 2007 betalades istället två engångsbelopp ut om totalt 5 400 kronor per heltidsanställd. Det motsvarar en höjning av månadslönen med 600 kronor eller 3,3 procent. I och med att beloppet betalades ut som engångsbelopp så räknas det inte med i SCBs lönestatistik. Detta har dock korrigerats i denna rapport genom att räkna upp lönerna med 600 kronor för arbetare inom sektorerna kommun och landsting.

Genomsnittlig månadslön år 2007 Arbetare och tjänstemän efter sektor

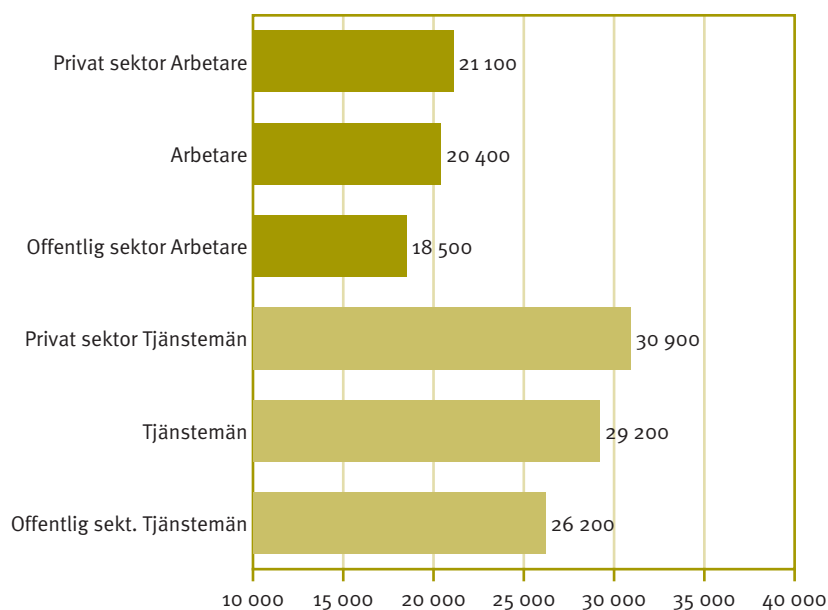

Diagram 1.1

Genomsnittlig månadslön år 2007 Arbetare och tjänstemän. Sex sektorer

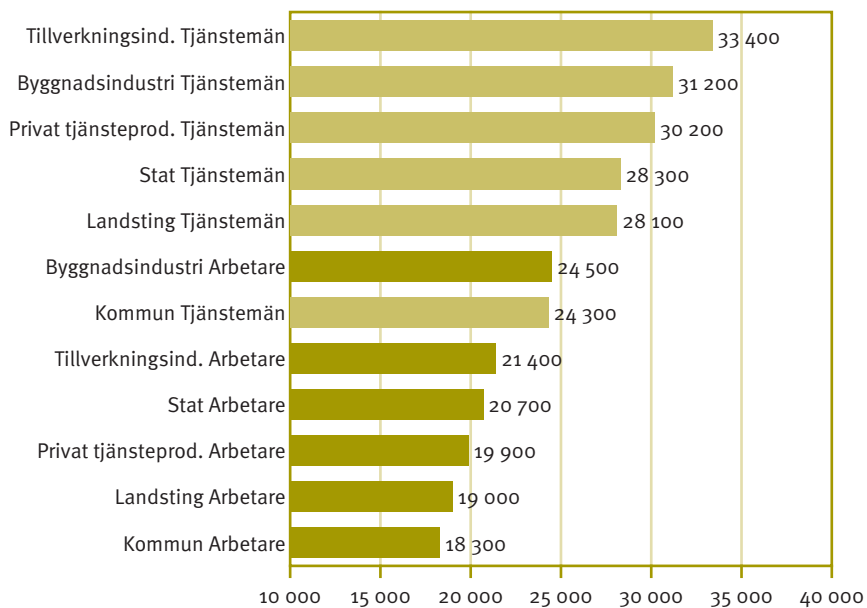

Diagram 1.2

2. Löneutveckling år 2007 – räknat i procent

3,8 procent för arbetare och 3,6 för tjänstemän

För första gången på över tio år har lönerna ökat mer för arbetare än för tjänstemän. Detta då lönerna ökade med 3,8 procent för arbetare och 3,6 procent för tjänstemän år 2007 (se diagram 2.1 och tabell 2.1). Visserligen ingen större skillnad men ändå lite mer för arbetarna. Senast det hände var år 1997. Åren där emellan har lönerna stadigt ökat mer för tjänstemännen (mer om löneutvecklingen 1997–2007 i avsnitt 4).

Lönerna ökade mer inom privat sektor än inom offentlig sektor, 3,9 respektive 3,1 procent. Störst var skillnaden bland tjänstemän då lönerna för tjänstemän inom privat sektor ökade med 3,9 procent medan lönerna för tjänstemän inom offentlig sektor ökade med endast 2,9 procent. Bland arbetare var skillnaden mindre, 3,9 procent inom privat sektor och 3,5 procent inom offentlig sektor.

Reallöneökning tio år i rad

Även år 2007 ökade lönerna mer än konsumentpriserna då inflationen stannade på 2,2 procent. Det var dock en relativt högt inflation jämförd med de tio senaste åren men reallönerna (nomi-nell löneökning minus inflation) ökade alltså ändå, om än med måttliga 1,4 procent.

Lönerna har nu ökat mer än inflationen i mer än tio år i rad. Mer om inflation och reallöneutveckling i kapitel 4.

Sex sektorer – procent

Arbetare och tjänstemän uppdelade på sex sektorer visar att lönerna ökade mest för tjänstemän inom byggnadsindustrin, hela 6,9 procent (se diagram 2.2). Det gäller dock en relativt liten grupp tjänstemän och dessutom kan misstänkas att en del av löneökningarna år 2006 registrerades i lönestatistiken först år 2007 eftersom lönerna för tjänstemän inom byggnadsindustrin ökade relativt lite år 2006.

Runt fyra procent för privata arbetare

Även för arbetarna inom byggnadsindustrin ökade lönerna relativt mycket, 4,2 procent. För dessa finns dock inga förbehåll vad gäller statistikens tillförlitlighet. Byggnadsarbetarnas löneökning ligger dessutom väl i nivå med löneökningarna för arbetarna inom de två andra privata sektorerna – tillverkningsindustri och privat tjänsteproduktion – där lönerna ökade med knappt fyra procent.

Även för tjänstemän inom privat tjänsteproduktion ökade lönerna med fyra procent medan lönerna för tjänstemän inom tillverkningsindustrin, stat, kommun och landsting endast ökade med cirka tre procent.

Minst för stat och kommunaltjänstemän

Minst ökade lönerna för arbetare och tjänstemän inom statlig sektor samt för tjänstemän inom kommunal sektor, runt 2,7 procent. Blygsam löneutveckling för bland annat lärare ligger bakom dessa låga siffror.

Löneökning år 2007. Procent

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	3,8	3,6	3,7
Privat sektor	3,9	3,9	3,9
Tillverkningsindustri	3,9	3,0	3,5
Byggnadsindustri	4,2	6,9	5,0
Privat tjänsteproduktion	3,8	4,0	4,0
Offentligt sektor	3,5	2,9	3,1
Stat	2,7	2,8	2,8
Kommun *	3,6 *	2,7	3,1
Landsting *	3,4 *	3,3	3,3

Tabell 2.1

* Se faktaruta på sid. 5 om Kommunals engångsbelopp

Löneökning år 2007. Procent Arbetare och tjänstemän efter sektor

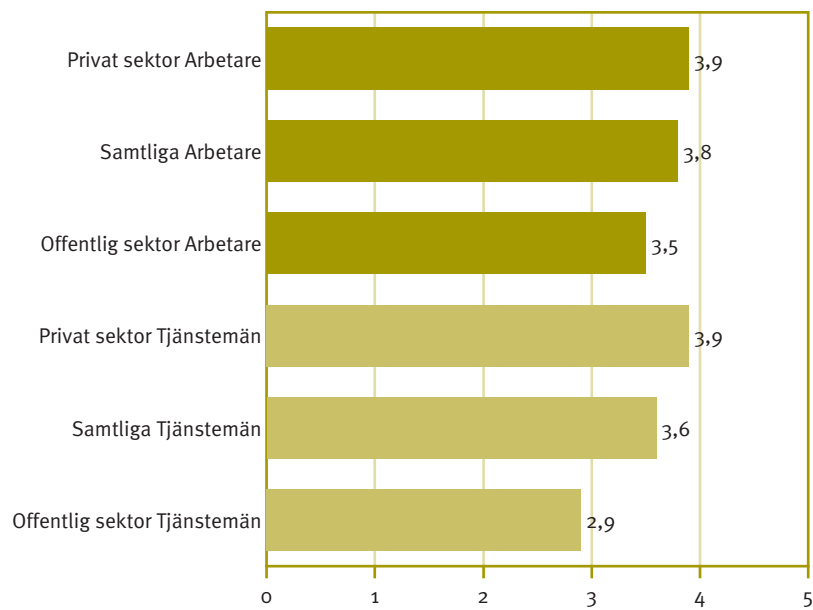

Diagram 2.1

Löneökning år 2007. Procent Arbetare och tjänstemän. Sex sektorer

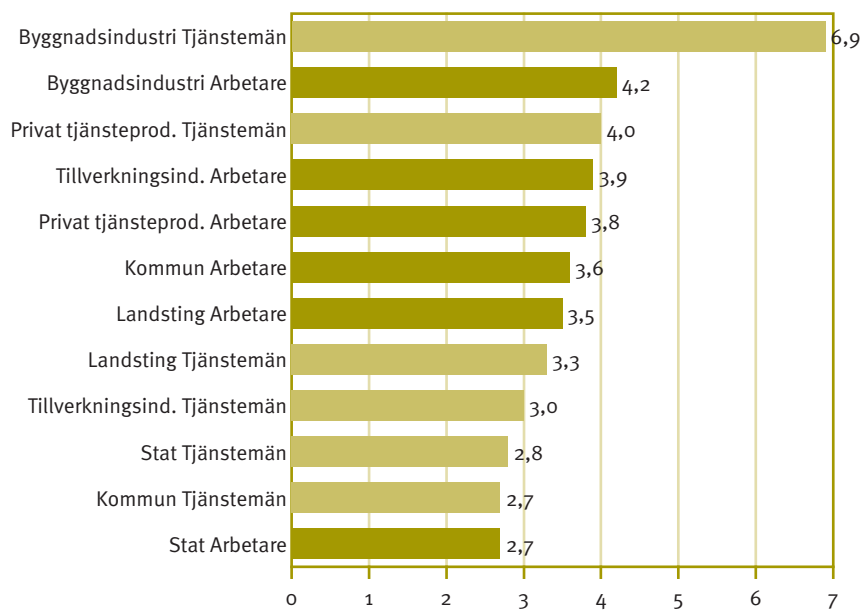

Diagram 2.2

3. Löneutveckling år 2007 – räknat i kronor

Löneutvecklingen anges vanligen i procent och skillnader på några tiondels procent mellan arbetare och tjänstemän kan tyckas vara små och marginella. En mer tydlig och konkret bild av löneutvecklingen framträder dock om den beräknas i antal kronor.

250 kronor mer till tjänstemännen

Månadslönen ökade i genomsnitt med 890 kronor för samtliga anställda. För arbetare ökade lönerna med 750 kronor men för tjänstemän med 1 000 kronor. Lönerna ökade alltså med 250 kronor mer för tjänstemän (se tabell 3.1 och diagram 3.1).

Ännu större skillnad inom privat sektor

Inom privat sektor var skillnaden ännu större, trots att lönerna där i genomsnitt ökade med 800 kronor för arbetare. För tjänstemän ökade dock medellönen med hela 1 150 kronor, det vill säga 350 kronor mer än för arbetare.

Inom offentlig sektor var skillnaden mellan arbetare och tjänstemän mindre men lönerna ökade också betydligt mindre inom offentlig sektor än inom privat – i kronor räknat. För arbetare inom offentlig sektor ökade medellönen med 630 kronor och för tjänstemän med 730 kronor, alltså en hundralapp mer i månaden för tjänstemän.

Sex sektorer – i kronor

En uppdelning av de anställda på sex sektorer visar att lönerna ökat betydligt mer i kronor räknat för tjänstemän än för arbetare inom alla sex sektorer (se tabell 3.1 och diagram 3.2).

En procent mer men ändå 160 kronor mindre

Tillverkningsindustrin är ett tydligt exempel på hur löneutvecklingen beräknad i procent respektive kronor ger helt olika bilder. Räknat i procent ökade lönerna klart mer för arbetare än för tjänstemän, 3,9 procent för arbetare och 3,0 för tjänstemän, nästan en hel procentenhet mer till arbetarna alltså. Då torde väl ändå lönegapet ha minskat med några kronor – men icke. I kronor räknat motsvarar de 3,9 procenten till arbetarna 810 kronor medan de 3,0 procenten till tjänstemännen motsvarar 970 kronor, det vill säga 160 kronor mer till tjänstemännen.

Samma visa inom privat tjänsteproduktion där en lite skillnad på 0,2 procentenheter (3,8 procent för arbetare och 4,0 procent för tjänstemän) förvandlas till en skillnad på hela 450 kronor mer till tjänstemännen när löneökningen summeras i kronor.

Störst skillnad är det inom byggnadsindustrin. Detta trots att byggnadsarbetarna var den grupp arbetare vars löner ökade mest i kronor räknat, 990 kronor. Tjänstemännen löner inom byggnadsindustrin ökade ändå mer än dubbelt så mycket, med 2 020 kronor. Som tidigare nämnts är dock dessa tjänstemän relativt få i antal och skattningen bör tolkas med viss försiktighet.

Endast 10 kronors skillnad inom kommun

Endast inom kommunal sektor var skillnaden i löneökning räknat i kronor liten. Där ökade lönerna för arbetare med 630 kronor och för tjänstemän med 640 kronor, en skillnad på endast 10 kronor.

Löneökning år 2007. Procent

	Arbetare	Tjänstemän	Samtliga
Samtliga	750	1 000	890
Privat sektor	800	1 150	980
Tillverkningsindustri	810	970	880
Byggnadsindustri	990	2 020	1 260
Privat tjänsteproduktion	730	1 180	1 000
Offentlig sektor	630	730	690
Stat	540	770	740
Kommun *	630 *	640	640
Landsting *	640 *	900	830

Tabell 3.1

* Se faktaruta på sid. 5 om Kommunals engångsbelopp

Löneökning år 2007. Kronor Arbetare och tjänstemän efter sektor

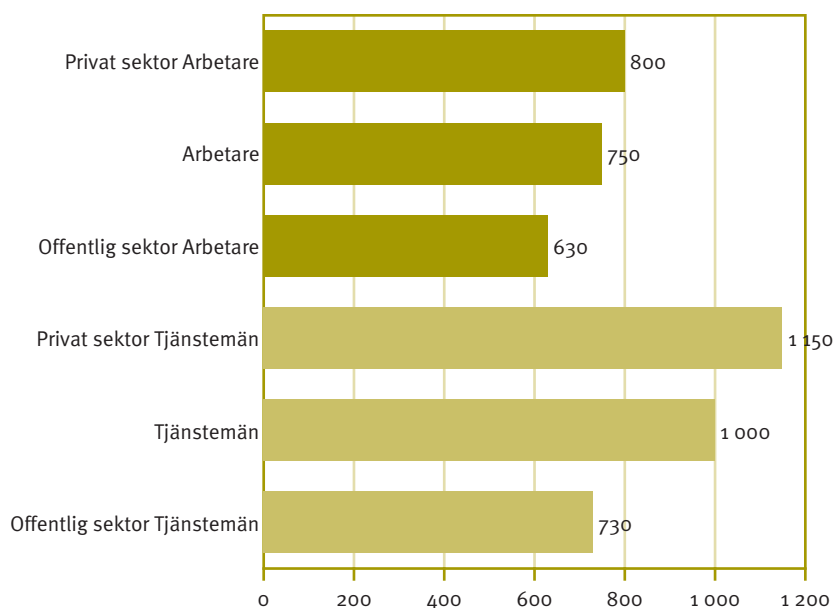

Diagram 3.1

Löneökning år 2007. Kronor Arbetare och tjänstemän. Sex sektorer

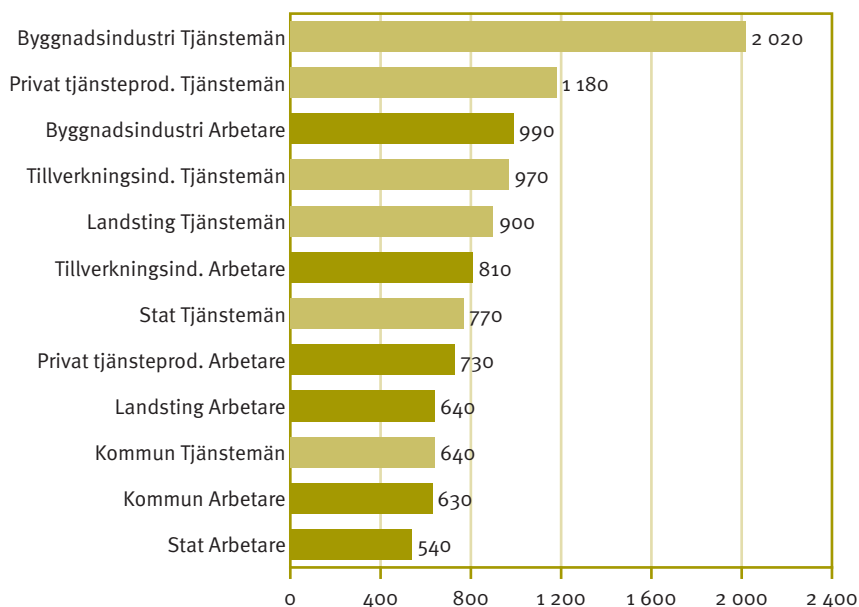

Diagram 3.2

4. Löneutveckling år 1997–2007

44 procent och 7 400 kronor på tio år

Den senaste tioårsperioden, 1997–2007, har medellönen för samtliga anställda ökat från 17 500 kronor till 25 200 kronor. Det är en ökning med 43 procent eller 7 700 kronor. Det motsvarar en årlig löneökningstakt på 3,7 procent. Löneutveckling har dock varit mycket olika för arbetare och tjänstemän.

0,6 procent mer för tjänstemännen varje år

För arbetare har den årliga löneökningstakten varit 3,3 procent och för tjänstemän 3,9 procent. Lönerna har alltså ökat med drygt en halv procent mer per år för tjänstemän. Det kanske inte låter så mycket men summeras löneökningarna för hela tioårsperioden så har lönerna ökat med 39 procent för arbetare och 47 procent för tjänstemän. Den drygt halva procentenheter per år har alltså vuxit till åtta procentenheter på tio år.

3 600 kronor mer till tjänstemännen

Kanske inte heller åtta procentenheter låter speci-

ellt upprörande. Räknat i kronor blir dock skillnaden mer påtaglig. Arbetarnas löner har ökat med 5 700 kronor de tio senaste åren, från 14 700 kronor till 20 400 kronor, medan lönerna för tjänstemän ökat med 9 300 kronor, från 19 900 kronor till 29 300 kronor. Månadslönen har därmed ökat med 3 600 kronor mer för tjänstemän än för arbetare de senaste tio åren (se diagram 4.1–4.4).

Lönegapet från 36 till 43 procent på tio år

Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän har alltså ökat rejält de senaste tio åren, från 5 300 kronor till 8 900 kronor. I procent motsvaras detta av att lönegapet ökat från 36 procent år 2007 till 43 procent år 2007.

Uppdelat på privat och offentlig sektor framgår att lönerna har ökat mest för tjänstemän inom privat sektor, 48 procent motsvarande 10 100 kronor. Minst har lönerna ökat för arbetare inom offentlig sektor, 38 procent, motsvarande 5 100 kronor, hälften av vad privat tjänstemännen fått. (se diagram 4.3 och 4.4).

Genomsnittlig månadslön år 1997–2007 Arbetare och tjänstemän

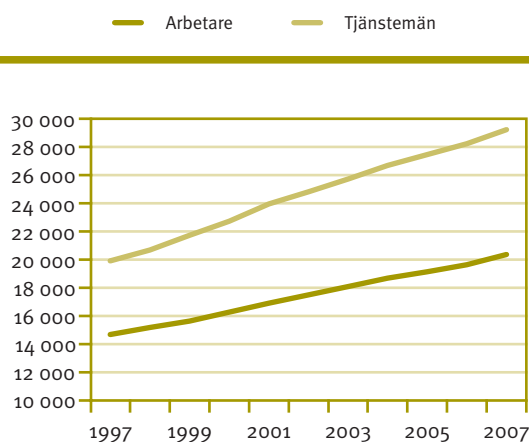

Diagram 4.1

Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän år 1997–2007. Kronor

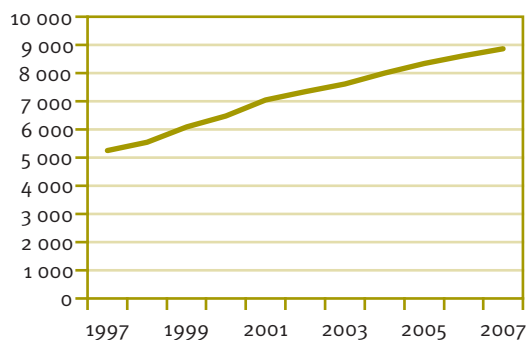

Diagram 4.2

Löneökning år 1997–2007. Procent Arbetare och tjänstemän efter sektor

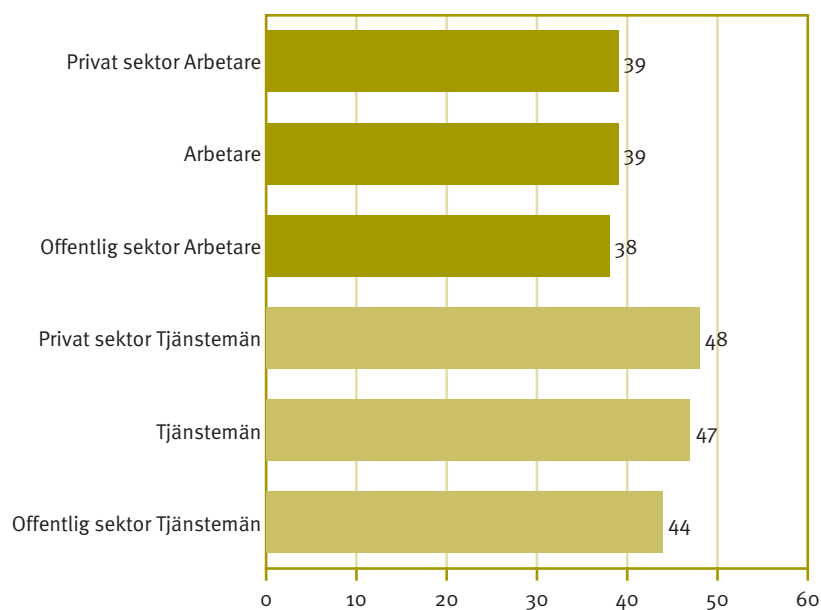

Diagram 4.3

Löneökning år 1997–2007. Kronor Arbetare och tjänstemän efter sektor

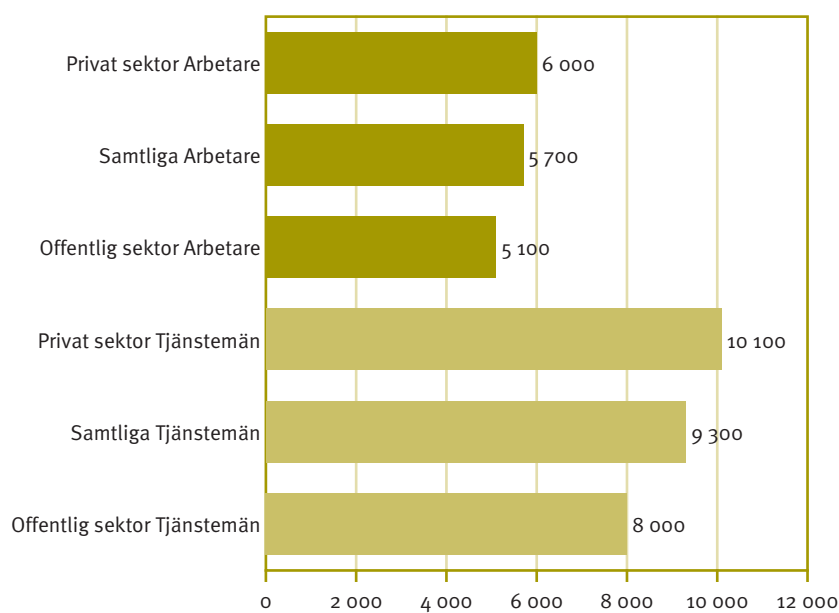

Diagram 4.4

Sex sektorer 1997–2007

Fördelat på sex sektorer så har lönerna ökat betydligt mer för tjänstemän än för arbetare inom alla sex sektorer (se diagram 4.5).

Störst är skillnaden inom de tre privata sektorerna samt den statliga sektorn. I dessa har lönerna ökat med mellan nio och elva procentenheter mer för tjänstemän än för arbetare. Minst skillnad är det inom kommunal sektor där lönerna ökat med fyra procentenheter mer för tjänstemän än för arbetare.

Real löneutveckling 1997–2007

2,0 procent reallöneökning för arbetare och 2,6 procent för tjänstemän

Inflationen i Sverige har varit relativt låg de tio senaste åren. Enligt Statistiska centralbyråns konsumentprisindex så har det till och med varit deflation några korta perioder, det vill säga att konsumentpriserna har minskat. I genomsnitt så har inflationstakten legat strax över en procent sedan 1997.

Lönerna har under samma period ökat med i genomsnitt 3,3 procent för arbetare och 3,9 procent för tjänstemän. Det vill säga betydligt mer än inflationen för både arbetare och tjänstemän. Löntagarnas köpkraft har därmed ökat och det har varit så kallad reallöneökning varje år sedan mitten av 1990-talet. I genomsnitt så har reallönerna ökat med cirka 2,0 procent per år för arbetare och 2,6 procent per år för tjänstemän de tio senaste åren (se diagram 4.6 och 4.7).

Löneökning år 1997–2007. Procent
Arbetare och tjänstemän. Sex sektorer

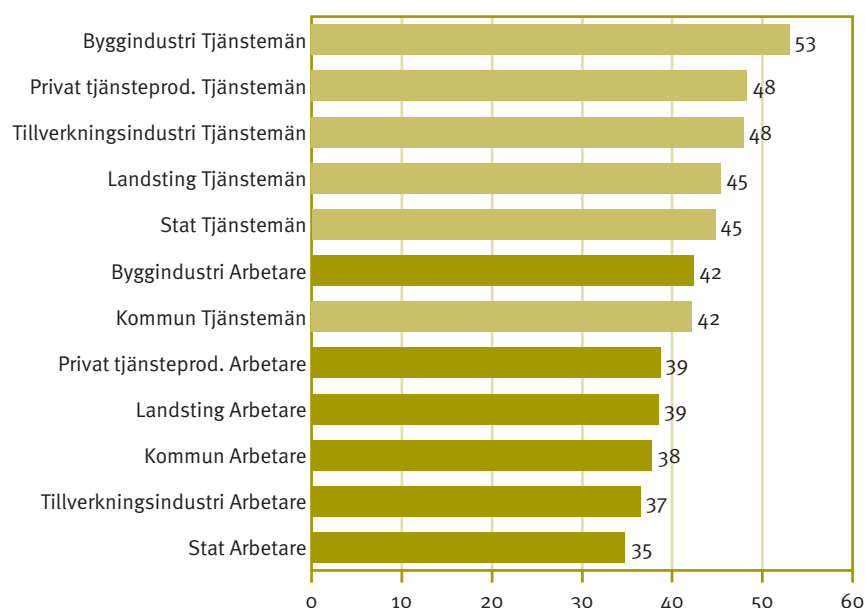

Diagram 4.5

Inflationstakt enligt KPI 1985–2007. Procent
Förändring månadsvis jämfört med motsvarande månad
föregående år. Serien är utjämnad med 5p glm

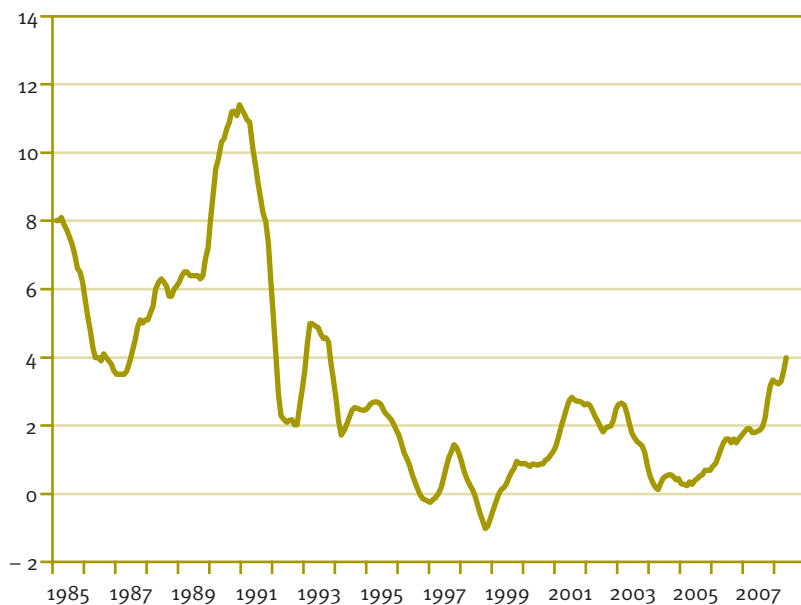

Diagram 4.6

Löneökningstakt och inflationstakt (KPI) 1995–2007. Procent
Förändring av årsmedeltal

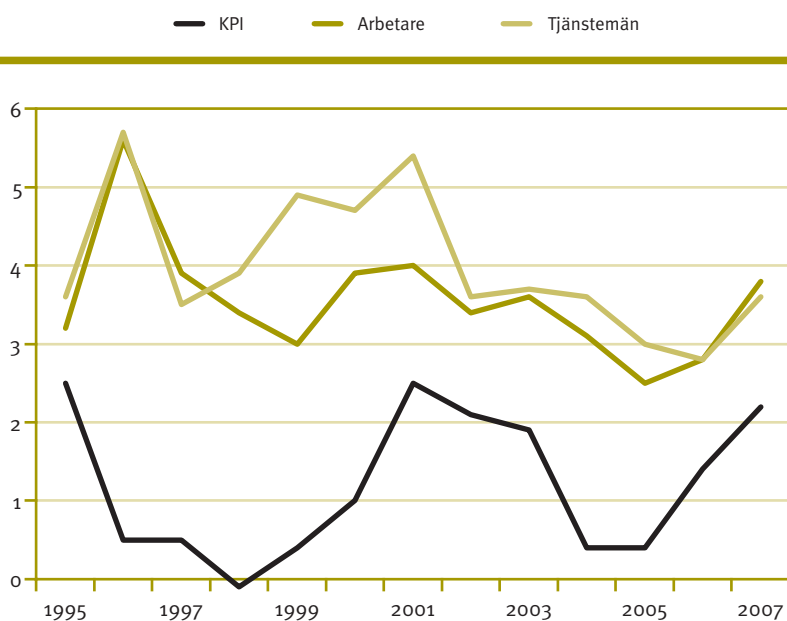

Diagram 4.7

5. Prognos för löneutveckling år 2008–2009

För att få en bild av vad som förväntas av löneutvecklingen innevarande och nästa år redovisas här i korthet LO-ekonomernas prognos för löneutvecklingen år 2008 och 2009 samt Medlingsinstitutets konjunkturstatistik som hunnit en bit in i år 2008 med sina månadsmätningar av löneutvecklingen.

4,2 procent år 2008 enligt LO-ekonomerna

Enligt LO-ekonomernas senaste konjunkturrapport förväntas lönerna att öka med i genomsnitt 4,2 procent år 2008. Inom privat sektor förväntas lönerna öka lite mindre, 4,0 procent, och inom offentlig sektor lite mer, 4,5 procent.

År 2009 förväntas löneökningarna bli i nivå med år 2008 (se tabell 5.1).

Konjunkturstatistik till och med februari 2008

Ytterligare ett sätt att få en uppfattning om hur mycket lönerna kommer att utvecklas år 2008 är att använda Medlingsinstitutets konjunkturstatistik gällande löneutvecklingen månadsvis för arbetare och tjänstemän inom privat sektor. I skrivande stund är den redovisad till och med maj 2008 vilket är några månader för tidigt för att dra säkra slutsatser om helåret 2008 men bör ändå ge en föraning om slutresultatet.

Löneökningstakten på rekordnivå för arbetare

Enligt konjunkturstatistiken rusade löneökningstakten för arbetare mot nya rekordhöjder i början av året och närmade sig fem procent i hög fart. I april och maj har den dock stannat av men ligger ändå kvar över fyra procent. Så hög har löneökningstakten för arbetare inte varit sedan en kort period år 2001. Därefter har den legat runt tre procent fram till början av år 2007 då den alltså började stiga kraftigt.

Tjänstemännens löneökningstakt har inte alls öka lika dramatiskt under år 2008 utan ligger kvar strax över tre procent som den gjort de senaste fem åren.

Det bör dock noteras än en gång att konjunkturstatistiken för år 2008 än så länge är preliminär men den tyder ändå på att löneökningstakten för

Prognos för löneökning år 2008–2009. Procent

	År 2008	År 2009
Samtliga	4,2	4,1
Privat sektor	4,0	4,0
Tillverkningsindustri	4,2	4,2
Byggnadsindustri	4,0	4,0
Privat tjänsteproduktion	4,0	4,0
Offentlig sektor	4,5	4,3

Tabell 5.1

Källa: LO-rapporten Ekonomiska utsikter – Våren 2008.

Löneökningstakt fram till februari 2008 för arbetare och tjänstemän inom privat sektor. Procent. Tre månaders glidande medelvärde

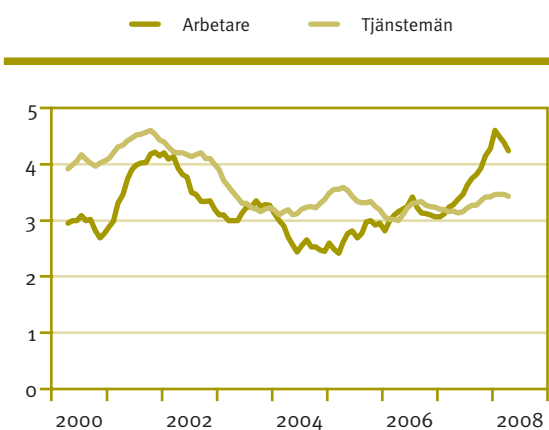

Diagram 5.1

arbetare kanske blir den högsta på många år – och dessutom kanske högre än för tjänstemän.

6. Kvinnor och män

Kvinnors lön 83 procent av mäns lön

Den genomsnittliga månadslönen för samtliga kvinnor är 22 800 kronor och för män 27 500 kronor (se diagram 6.1 och tabell 6.1). Medellönen för kvinnor är därmed 4 700 kronor lägre än för män vilket är 100 kronor mer än föregående år. Räknat i procent så är dock skillnaden oförändrad då medellönen för kvinnor motsvarat 83 procent av medellönen för män de två senaste åren. Det är det högsta värdet som uppmätts men ändå bara marginellt högre än för tio år sedan.

Mindre skillnad bland arbetare

Fördelat på arbetare och tjänstemän så är löneskillnaden mellan kvinnor och män betydligt större bland tjänstemän än bland arbetare. Bland arbetare är medellönen för män 21 600 kronor och för kvinnor 18 700 kronor, det vill säga 2 900 kronor lägre än för män. Räknat i procent så motsvarar kvinnors medellön 86 procent av medellönen för män.

Bland tjänstemän är medellönen 33 200 kronor för män och 25 700 kronor för kvinnor, en skillnad på hela 7 500 kronor. Räknat i procent så

motsvarar kvinnors medellön 77 procent av medellönen för män bland tjänstemän. Det innebär att löneskillnaden ökat räknat i såväl kronor (300 kronor) som procent det senaste året.

Fördelas arbetare och tjänstemän även efter privat och offentlig sektor så visar sig löneskillnaderna vara mindre. Det gäller främst offentlig sektor där kvinnors lön bland arbetare är 96 procent av mäns lön och bland tjänstemän 84 procent.

Inom privat sektor är dock löneskillnaderna nästan lika stora som bland samtliga anställda, det vill säga 87 procent bland arbetare och 77 procent bland tjänstemän (se tabell 6.1).

0,2 procentenheter mer till män

För samtliga kvinnor ökade lönerna med 3,5 procent och för män 3,7 procent år 2007. Lönerna ökade alltså lite mer för män än för kvinnor.

Bland arbetare ökade lönerna nästan lika mycket för både kvinnor och män, 3,8 respektive 3,9 procent medan skillnaden var större bland tjänstemännen, 3,4 procent för kvinnor och 3,7 för män (se tabell 6.2 och diagram 6.2).

Månadslön för kvinnor och män år 2007 samt kvinnors lön i procent av mäns lön – med och utan standardvägning efter yrke*

	Arbetare		Tjänstemän				Samtliga					
	Kvinnor	Män	Kvinnors lön i % av mäns lön		Kvinnor	Män	Kvinnors lön i % av mäns lön		Kvinnor	Män	Kvinnors lön i % av mäns lön	
			Ej stand. vägt	Stand. vägt*			Ej stand. vägt	Stand. vägt*			Ej stand. vägt	Stand. vägt*
Samtliga sektorer	18 700	21 600	86	98	25 700	33 200	77	91	22 800	27 500	83	93
Privat sektor	19 000	21 800	87	96	26 400	34 200	77	89	23 500	27 700	85	91
Tillverkningsindustrin	19 700	21 800	91	94	28 800	35 600	81	91	24 300	26 800	90	92
Byggnadsindustrin	20 800	24 600	85	92	27 100	32 400	84	90	25 300	26 300	96	90
Tjänsteproduktion	18 800	20 500	91	97	26 000	34 000	77	89	23 300	28 500	82	91
Offentlig sektor	18 300	19 300	95	101	24 900	29 600	84	96	22 000	26 600	83	98
Stat	19 100	21 400	89	97	26 200	30 500	86	90	25 800	29 400	88	90
Kommun	18 200	18 900	96	101	23 900	25 600	93	100	20 800	22 900	91	100
Landsting	19 000	19 000	100	101	25 900	37 100	70	94	24 100	32 600	74	96

Tabell 6.1

* Standardvägningen är beräknad utifrån SCBs databas Lindazoo6 med 4-siffrig yrkeskodning (ssyk) för alla sektorer.

Genomsnittlig månadslön år 2007 Kvinnor och män

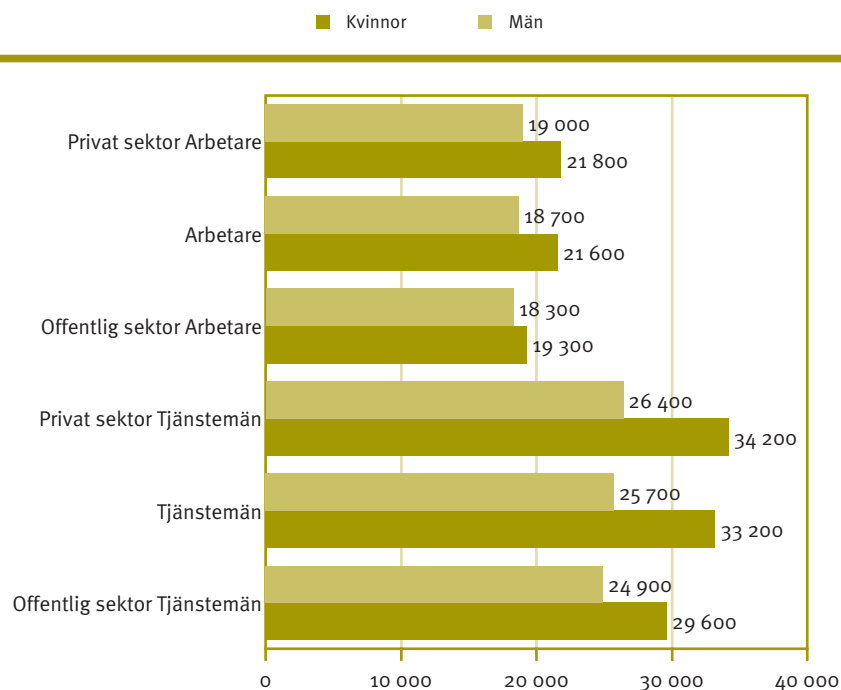

Diagram 6.1

Förtidigt att se resultat av jämställdhetspott

Vad gäller arbetare så innehåller många löneavtal för år 2007–2009 så kallade jämställdhetspottar vars syfte är att ge kvinnodominerade sektorer högre löneökningar än mansdominerade. Utfallet för år 2007 kan tolkas som att dessa jämställdhetspottar inte gett önskat resultat men det är för tidigt att redan nu dra den slutsatsen. Inte minst på grund av att avtalet för Kommunal (kommuner

och landsting) är konstruerat så att jämställdhetspottarna kommer att få genomslag först år 2008.

De tio senaste åren dock mest till kvinnorna

De tio senaste åren har dock lönerna ökat mer för kvinnor än för män de flesta åren (sju av tio) och lönerna har totalt ökat något mer för kvinnor än för män, 45 procent för kvinnor och 43 procent för män. Lönegapet mellan kvinnor och män tycks

Löneökning för kvinnor och män år 2007 i procent och kronor

	Procent				Kronor							
	Arbetare		Tjänstemän		Samtliga		Arbetare		Tjänstemän		Samtliga	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Samtliga	3,8	3,9	3,4	3,7	3,5	3,7	680	800	840	1 170	770	990
Privat sektor	4,2	3,8	3,7	3,9	3,8	3,9	760	800	940	1 280	870	1 030
Offentlig sektor	3,5	4,3	3,0	2,7	3,1	3,0	610	790	720	780	670	790

Tabell 6.2

Löneökning år 2007. Procent Kvinnor och män efter sektor

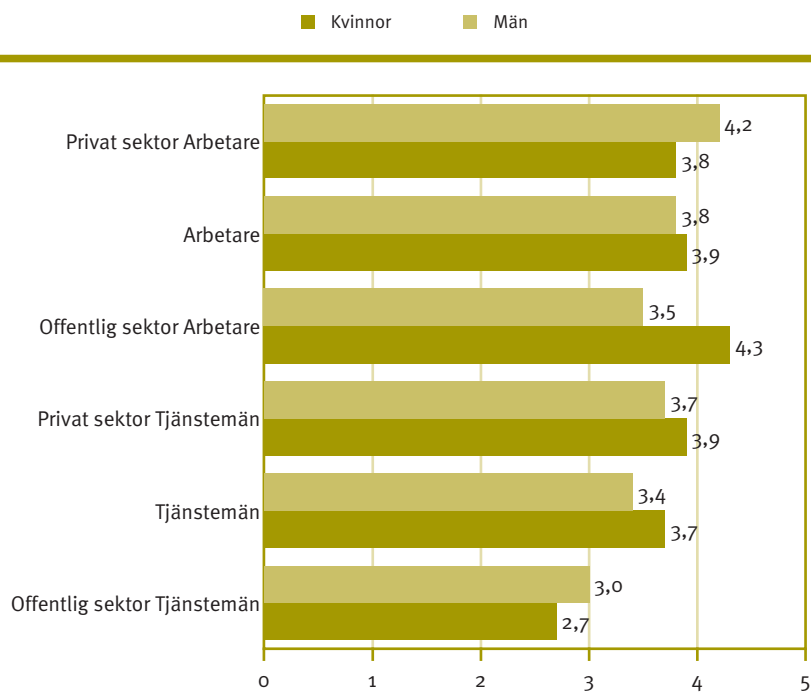

Diagram 6.2

Löneökning år 2007. Kronor Kvinnor och män efter sektor

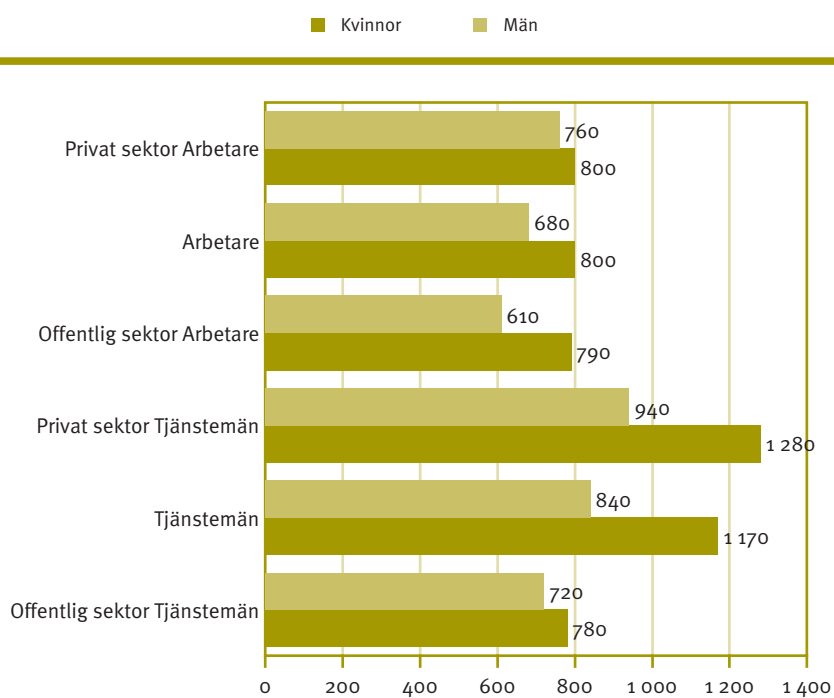

Diagram 6.3

alltså minska sakta men säkert, även om utvecklingen år 2007 gick i motsatt riktning.

220 kronor mer till män

Räknat i antal kronor ökade lönerna som vanligt mer för män än för kvinnor (se diagram 6.3). Männen s lönerna ökade med hela 220 kronor mer i genomsnitt vilket är en av de största skillnaderna de tio senaste åren. Föregående år, år 2006, var dock det första året som lönerna ökade mer i kronor räknat för kvinnor än för män, om än bara med 17 kronor. Även åren 2002, 2003 och 2005 var skillnaden i kronor räknat relativt liten, cirka 20 kronor till männens favör. Men år 2007, liksom år 2004, ökade mäns medellön med över 200 kronor mer. Marchen mot jämställda löner går därmed i mycket ojämn takt och frågan är om den för närvarande ens går framåt.

Mer till män bland både arbetare och tjänstemän

Lönerna ökade klart mer för män bland såväl arbetare som tjänstemän. Bland arbetare ökade medellönen med 120 kronor mer för män och bland tjänstemän med hela 330 kronor mer. Skillnaden var alltså betydligt större bland tjänstemän än bland arbetare men det ursäktar knappast det faktum att lönegapet ökade påtagligt även bland arbetare. Detta dock efter fem år i rad av relativt små skillnader i löneökning, två av åren ökade lönerna till och med mer för kvinnorna.

Kvinnors lön i procent av mäns lön år 1995–2007

Arbetare Tjänstemän Samtliga

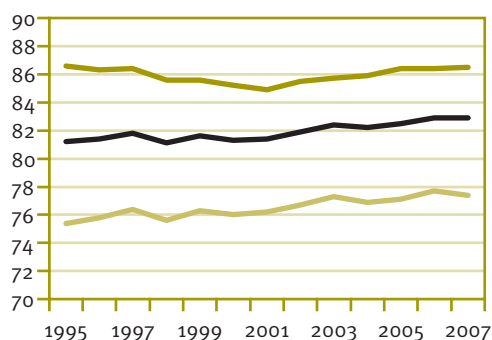

Diagram 6.4

Kvinnor i olika yrken år 1998 och år 2007. Procent

	1998	2007
Ekonom, marknadsförare Privat sektor	44	50
Jurist Stat	47	64
Läkare Landsting	38	45
Chef, ledningsarbete Kommun	61	66

Tabell 6.3

Långsamt minskande löneskillnad

Löneskillnaden mellan kvinnor och män har varit nästan lika stor de tio senaste åren och kvinnors lön har motsvarat cirka 80 procent av mäns lön i stort sett ända sedan 70-talet. De senaste fem-sex åren tycks det dock som att lönerna är på väg att jämnas ut – ända fram till bakslaget år 2007. I diagram 6.4 visas kvinnors lön i procent av mäns lön 1995–2007. Kurvorna i diagrammet för såväl arbetare som tjänstemän viker av svagt uppåt i början av 2000-talet. Utjämnningen går dock mycket långsamt och det är fortfarande bara en antydning till utjämnning som syns men den löneskillnad som gäller för år 2006 och 2007 på 83 procent bland samtliga anställda är trots allt den minsta löneskillnad som uppmätts sedan mätningarnas början år 1995 – och troligen ännu längre tillbaka.

Minskande könssegregering bland tjänstemän

För arbetare och tjänstemän har dock utvecklingen varit lite olika de tio senaste åren då det främst är bland tjänstemännen som kvinnors lön i procent av mäns lön sakta men säkert ökat, från 75 procent år 1995 till 78 procent år 2006. År 2007 sjönk den dock tillbaka till 77 procent.

Trots bakslaget år 2007 så finns ändå tecken på att den könssegregerade arbetsmarknaden är på väg att luckras upp inom många tjänstemannayrken. Andelen kvinnor inom tidigare mansdominerade och relativt höglönlade yrken som läkare, ekonomer, jurister och chefer av olika slag har ökat de senaste åren och är i några fall till och med på väg att bli kvinnodominerade (se tabell 6.3 för exempel).

Sexårs minskning bland arbetare

Bland arbetare har löneskillnaden minskat de senaste sex åren. Det går dock mycket långsamt, knappt mätbart. Åren dessförinnan ökade däremot löneskillnaden och de senaste årens minskning innebär att löneskillnaden mellan kvinnor och män bland arbetare nu är på samma nivå som i mitten av 1990-talet.

En förklaring till denna upp och nergång är den kraftiga könssegregering som råder bland arbetare inom nästan alla yrken och sektorer. Lönerna inom de kvinnodominerade sektorerna kommun och landsting ökade i betydligt lägre takt än inom den mansdominerade privat sektorn under 90-talets senare del. Det drabbade främst kvinnor eftersom drygt 80 procent av arbetarna i kommun och landsting är kvinnor. Men efter år 2001 har lönerna ökat mer inom kommun och landsting än inom privat sektor och lönerna har jämnats ut något mellan såväl kvinnor och män som privat och offentlig sektor. Mer om den könssegregerade arbetsmarknaden i följande avsnitt.

Standardvägda löner

Löneskillnaden mellan kvinnor och män förkla-

ras till stor del av att kvinnor och män i huvudsak arbetar inom olika yrken och att lönerna varierar kraftigt mellan dessa yrken. Ett sätt att ta hänsyn till detta vid jämförelse av kvinnors och mäns löner är att använda så kallad standardvägning. Standardvägning innebär i korthet att medellöner beräknas med antagande om att antalet kvinnor och antalet män är lika många inom varje redovisningsgrupp. I föreliggande rapport är det yrkesgrupper som gäller (se bilaga 1 för exempel).

Klart mindre löneskillnad med standardvägning

Standardvägning efter yrke medför att kvinnors lön i procent av mäns lön ökar från 83 procent till 93 procent bland samtliga anställda (se tabell 6.1 och diagram 6.5). Löneskillnaden mellan kvinnor och män minskar alltså rejält, dock i olika grad vad gäller arbetare och tjänstemän liksom mellan privat och offentlig sektor.

Nästan ingen löneskillnad bland arbetare

Bland arbetare försvinner löneskillnaden nästan helt med standardvägning då den standardvägda medellönen för kvinnor är 98 procent av männens. Inom offentlig sektor blir kvinnors lön till

Kvinnors lön i procent av mäns lön år 2007
Standardvägt efter yrke

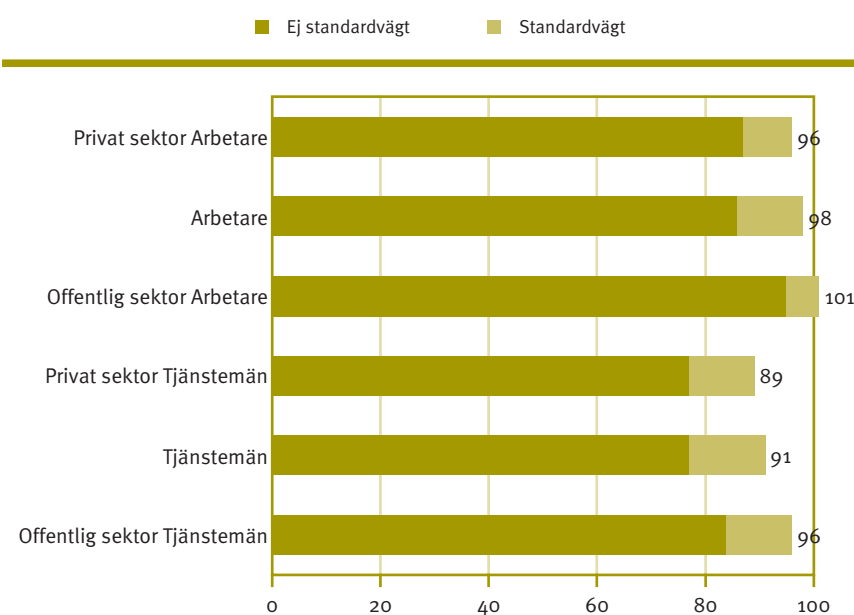

Diagram 6.5

och med högre än mäns lön, 101 procent, medan den inom privat sektor stannar vid 96 procent.

Även bland tjänstemän minskar löneskillnaden rejält med standardvägning, om än inte lika mycket som bland arbetare. För samtliga tjänstemän ökar kvinnors lön i procent av mäns lön från 77 till 91 procent med standardvägning. Inom offentlig sektor når dock kvinnorna ända upp till 96 procent medan den inom privat sektor stannar vid 89 procent.

Samma yrke samma lön

De betydligt mindre löneskillnader som framträder när standardvägning används förklaras av att lönerna oftast inte skiljer sig nämnvärt mellan kvinnor och män med samma yrke. Till exempel så är medellönen 24 400 kronor för såväl kvinnliga som manliga sjuksköterskor. Ändå kvarstår det faktum att medellönen för samtliga kvinnor endast är 83 procent av samtliga mäns medellön. Hur hänger detta ihop?

Kvinnoyrke lika med låglöneyrke

Förklaringen ligger i kombinationen av en starkt könsegregerad arbetsmarknad och stora löneskillnader mellan olika yrken och sektorer. Det vill säga att kvinnor och män i huvudsak arbetar inom olika yrken och att medellönen nästan alltid är lägre inom de yrken som domineras av kvinnor. Detta framgår med all tydlighet i avsnittet Andelen kvinnor och relativlön som följer nedan.

Andel kvinnor och relativlön

Ju större andel kvinnor en sektor innehåller desto

lägre är sektorns relativlön. Detta framgår tydligt i diagram 6.6 och 6.7 som visar sambandet mellan andel kvinnor och relativlön för arbetare och tjänstemän inom olika sektorer (dataunderlag i tabell 6.4).

Sambandet tydligast bland arbetare

Sambandet är tydligast bland arbetare då samtliga sex sektorer med mer än 50 procent kvinnor även har de klart lägsta relativlönerna (observationerna i nedre högra delen av diagram 6.6) medan de mansdominerade sektorerna alla har relativlöner över 100, med undantag av sektorn företagstjänster som ligger under 100.

Tydligt även bland tjänstemän – med tre undantag

Bland tjänstemän tycks sambandet mellan kön och lön inte lika tydligt. En närmare granskning visar dock att det bara är tre sektorer som avviker. Det är sektorerna kreditinstitut (bank och försäkring), landsting och transport. Bortses från dessa tre så framstår det negativa sambandet mellan andel kvinnor och lön lika tydligt som bland arbetare (se diagram 6.4).

De tre undantagen

Vad gäller de tre avvikande sektorerna så avviker sektorerna kreditinstitut och landsting genom att både andelen kvinnor och lönenivån är relativt höga. Man kan därför tro att kvinnor inom kreditinstitut och landsting har ovanligt höga löner och kanske till och med högre än männen. Sanningen är precis tvärtom då medellönen inom sektorn kreditinstitut är 47 900 kronor för män

Sammanfattning av tabell 6.4

Kvinno- och mansdominerade sektorer med lägre medellön än medellönen för samtliga arbetare respektive tjänstemän

Sektorer med...	Antal sektorer	Därav med lägre medellön än medellönen för samtliga arb resp tj.män
Mer än 50 procent kvinnor	14	12
Mer än 50 procent män	23	2

Relativlön

En sektors relativlön är sektorns medellön i procent av medellön för samtliga anställda.

Exempel

Relativlön för arbetare inom byggnadsindustrin:
Medellön för byggnadsarbetare (24 500 kronor) /
Medellön för samtliga arbetare (20 400 kronor) =
 $24\,500 / 20\,400 = 1,20 \times 100 = 120$

Lönen för byggnadsarbetare är alltså 120 procent av medellönen för samtliga arbetare.

Arbetare: Andel kvinnor per sektor och sektorns medellön relativt medellön för samtliga arbetare (= 100). År 2007

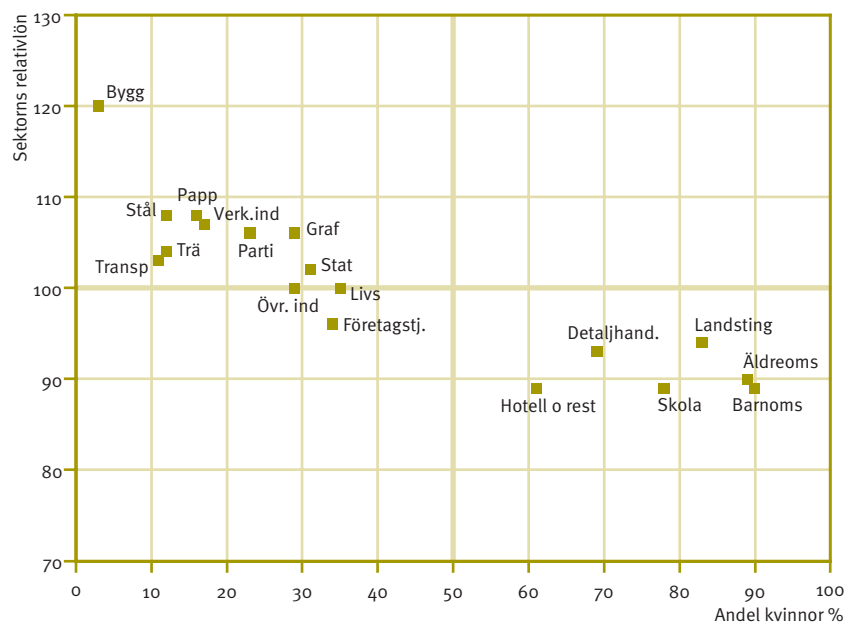

Diagram 6.6

Tjänstemän: Andel kvinnor per sektor och medellön relativt medellön för samtliga tjänstemän (= 100). År 2007

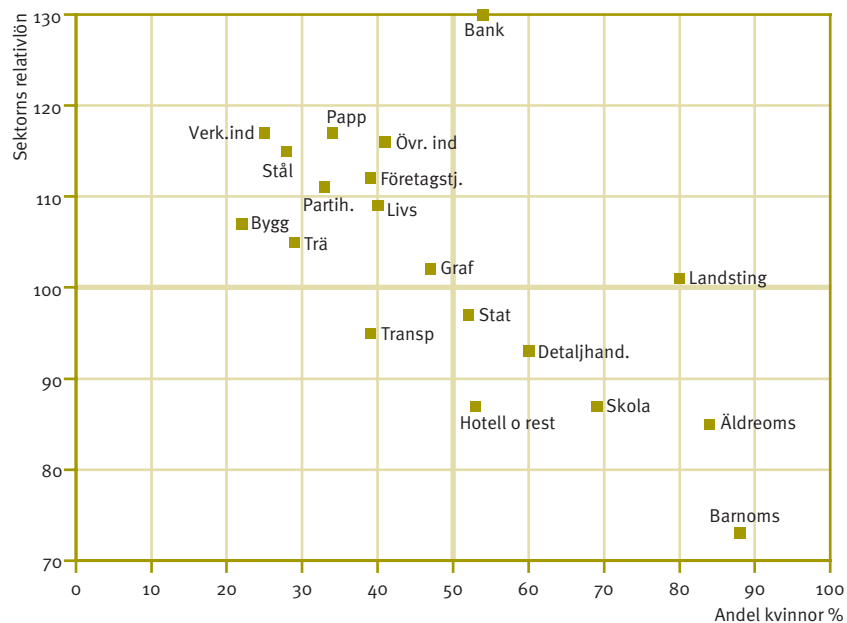

Diagram 6.7

och 31 200 kronor för kvinnor, en skillnad på hela 16 700. Samma förhållande gäller inom sektorn landsting där medellönen är 37 500 kronor för män och 25 900 kronor för kvinnor, det vill säga 11 600 kronor lägre. Det är alltså främst de höga lönerna för män som förklarar de höga relativlönerna i dessa två kvinnodominerade sektorer.

Förklaringen till att sektorn transport avviker är främst att alla anställda, även arbetare, i de statligt ägda bolagen SJ, Posten och Telia, redovisas som tjänstemän i SCBs lönestatistik. Tyvärr går detta inte att korrigera i den statistik som ligger till grund för föreliggande rapport.

Slutsats

Slutsatsen blir att det uppenbarligen finns ett samband mellan andel kvinnor och lönenivån inom olika sektorer och yrken. Det vill säga att en hög andel kvinnor inom ett yrke även innebär en relativt låg lönenivå inom yrket. Likaså medför en hög andel män en hög lönenivå. Löneskillnaden är dock oftast liten mellan kvinnor och män inom samma yrke vilket till stor del förklarar varför statistiken ibland visar på stora löneskillnader som kan vara svåra att finna belägg för på enskilda arbetsplatser.

Andel kvinnor och relativlön år 2000–2007 – lite har hänt

Den segregerade arbetsmarknaden tycks närmast cementerad och inte mycket har hänt de senaste sju åren. Det gäller såväl könsfördelning som relativlön inom respektive sektor. De små förändringar som ändå skett pekar dessutom mot en ökad segregering och större skillnad i relativlön.

Det visar en jämförelse av andel kvinnor och relativlön år 2000 med år 2007 för arbetare och tjänstemän inom 19 sektorer. I diagram 6.8 och 6.9 redovisas andel kvinnor och i diagram 6.10 och 6.11 relativlönerna. Alla data redovisas även i tabell 6.4).

Stabil könsfördelning och relativlöner

Sammanfattningsvis visar diagrammen att inte mycket har förändrats de senaste sju åren vad gäller könsfördelning och relativlöner. Könsfördelningen är i stort sett densamma båda åren och relativlönerna har bara ändrats marginellt.

Små förändringar – åtfel håll?

Vissa förändringar har ändå skett sedan år 2000 men dessa tycks närmast förstärka segregeringen och öka skillnaderna i relativlön.

Förändringarna av både relativlön och andel kvinnor inom respektive sektor redovisas i diagram 6.12 och 6.13. Om utgångspunkten tas från förändringar av relativlönerna så framgår av dessa att relativlönerna ökat i totalt 15 sektorer (punkterna över 0 i diagram 6.12 och 6.13). Av dessa 15 sektorer har andelen kvinnor ökat i två och minskat i tolv. I de sektorer relativlönen ökat har alltså andelen kvinnor i de flesta fall minskat. I resterande 20 sektorer har relativlönerna minskat eller varit oförändrade och i dessa är förändringarna av andelen kvinnor betydligt jämnare i den meningen att andelen kvinnor ökat i nio sektorer och minskat i tio.

Mindre andel kvinnor ökar relativlönen

Om utgångspunkten istället tas från förändringar av andelen kvinnor och även med en snävare avgränsning till bara de lite större förändringar som skett (plus/minus två procent) framstår återigen samma mönster.

(Avsnittet fortsätter på sidan 28.)

Antal sektorer med ökad/minskad andel kvinnor och relativlön år 2000–2007

Antal	Sektorer med...
4	ÖKAD andel kvinnor (minst + 2)
därav:	2 MINSKAD relativlön (minst - 2)
	1 ÖKAD relativlön (minst + 2)
	1 Oförändrad relativlön (- 1 till + 1)
12	MINSKAD andel kvinnor (minst - 2)
därav:	2 MINSKAD relativlön (minst - 2)
	7 ÖKAD relativlön (minst + 2)
	3 Oförändrad relativlön (- 1 till + 1)
21	Oförändrad andel kvinnor 0 ± 1
därav:	6 MINSKAD relativlön (minst - 2)
	4 ÖKAD relativlön (minst + 2)
	11 Oförändrad relativlön (- 1 till + 1)

Tabell 6.5

Andel kvinnor efter sektor år 2000 och 2007. Arbetare

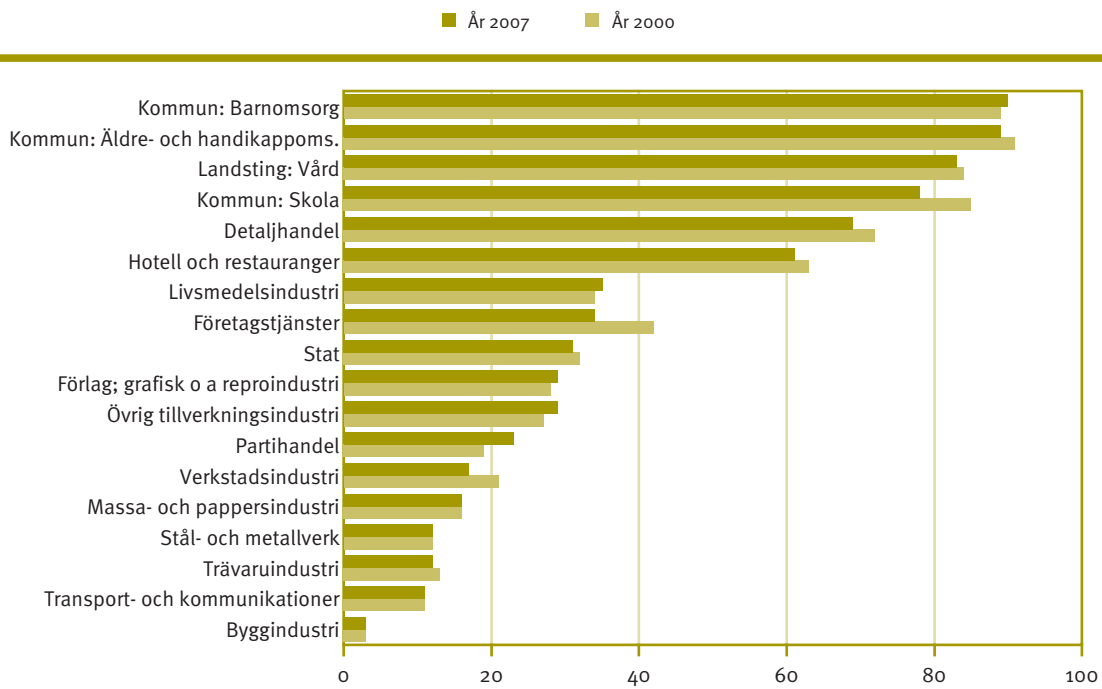

Diagram 6.8

Andel kvinnor efter sektor år 2000 och 2007. Tjänstemän

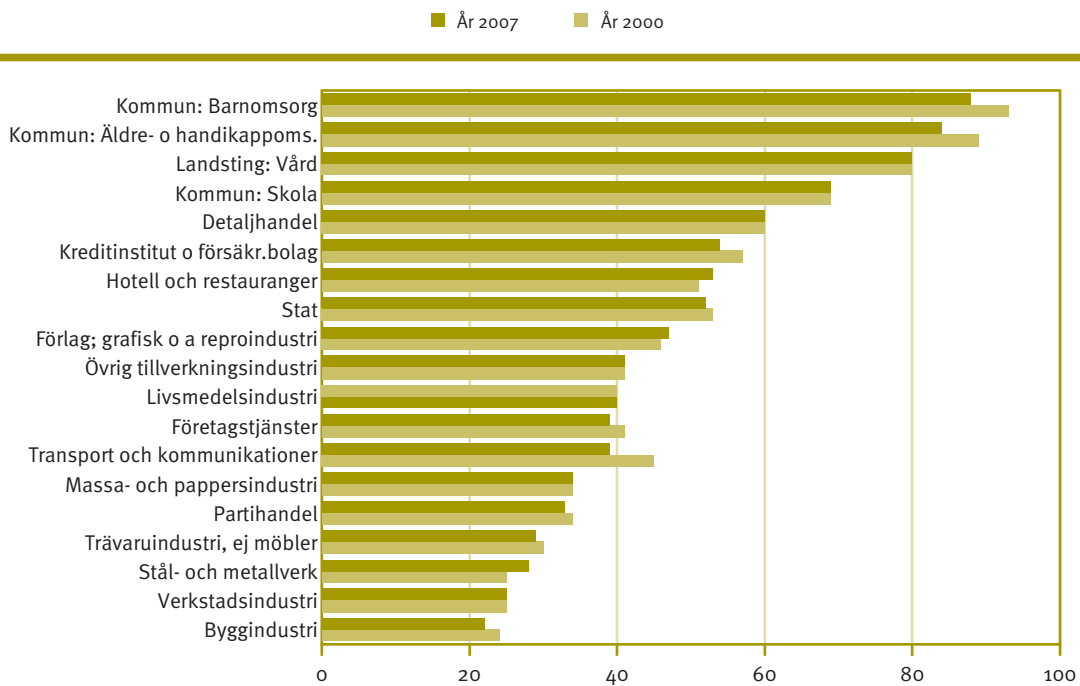

Diagram 6.9

Relativlön efter sektor år 2000 och 2007. Arbetare

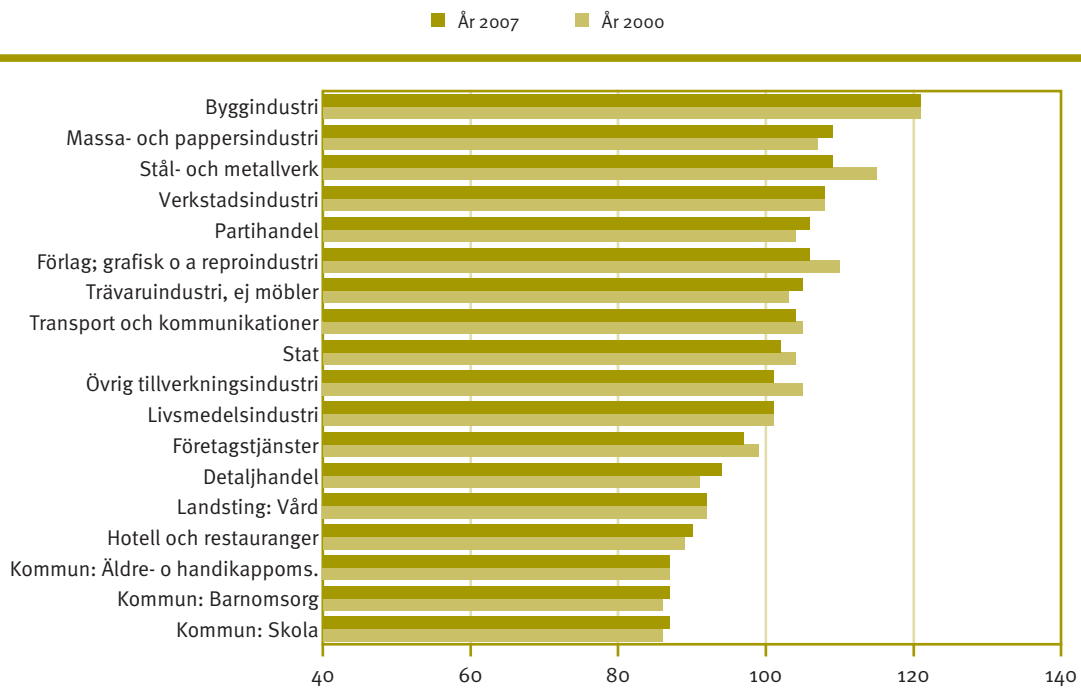

Diagram 6.10

Relativlön efter sektor år 2000 och 2007. Tjänstemän

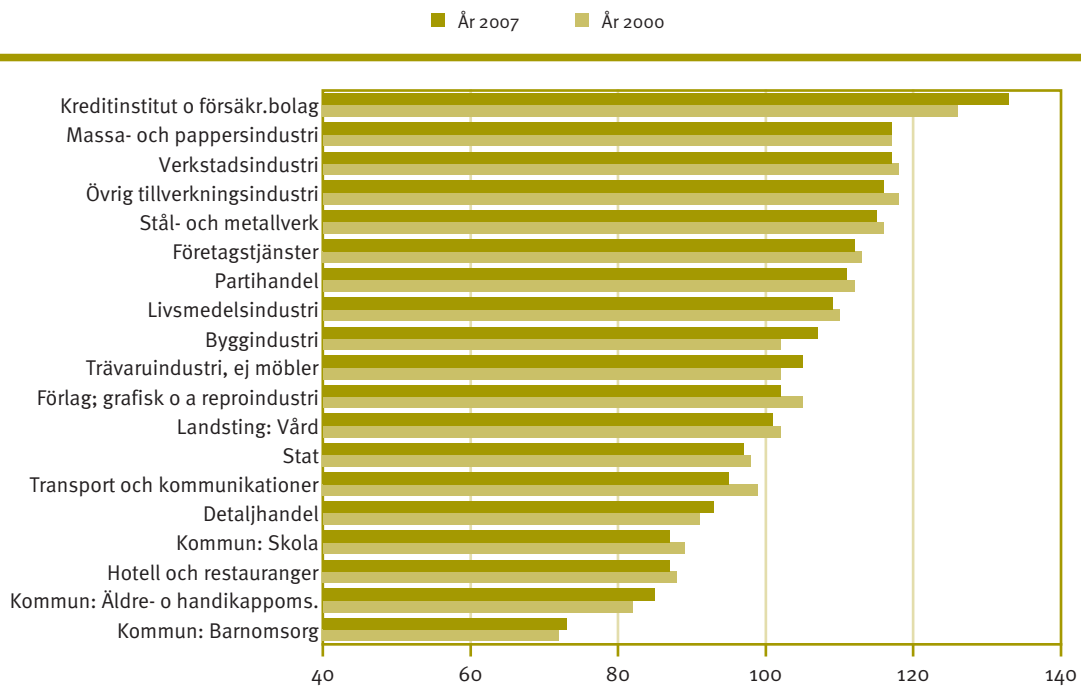

Diagram 6.11

Förändring av relativlön och andel kvinnor efter sektor år 2000 och 2007. Arbetare

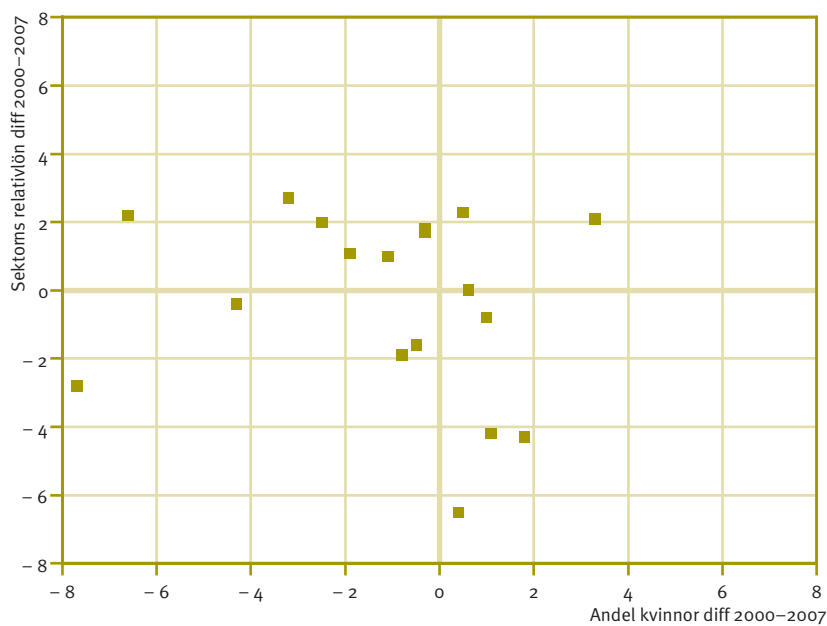

Diagram 6.12

Förändring av relativlön och andel kvinnor efter sektor år 2000 och 2007. Tjänstemän

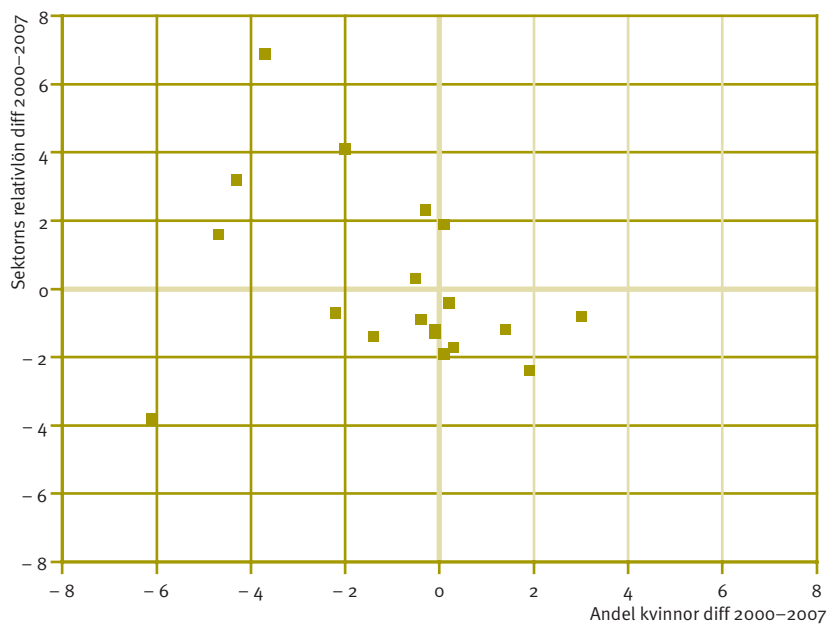

Diagram 6.13

Andel kvinnor och medellön i procent av medellönen för samtliga arbetare. Respektive. 19 sektorer efter klass. År 2000 och 2007

	Arbetare				Tjänstemän			
	Andel kvinnor Procent		Medellön* i procent av medellön för samtliga arbetare		Andel kvinnor Procent		Medellön** i procent av medellön för samtliga tjänstemän	
	År 2000	År 2007	År 2000	År 2007	År 2000	År 2007	År 2000	År 2007
Verkstadsindustri	21	17	108	108	25	25	118	117
Livsmedelsindustri	34	35	101	101	40	40	109	109
Trävaruindustri, ej möbler	13	12	103	105	30	29	102	105
Massa- och pappersindustri	16	16	107	109	34	34	117	117
Förlag; grafisk o a reproindustri	28	29	110	106	46	47	105	102
Stål- och metallverk	12	12	115	109	25	28	116	115
Övrig tillverkningsindustri	27	29	105	101	41	41	118	116
Byggindustri	3	3	121	121	24	22	102	107
Partihandel	19	23	104	106	34	33	112	111
Detaljhandel	72	69	91	94	60	60	91	93
Hotell och restaurang	63	61	88	90	51	53	88	87
Transport och kommunikation	11	11	105	104	45	39	99	95
Kreditinstitut och försäkringsbolag	..	..	..	..	57	54	126	133
Företagstjänster	42	34	99	97	41	39	113	112
Stat: Samtliga	32	31	104	102	53	52	98	97
Kommun: Äldre- o handikappomsorg	91	89	87	87	89	84	82	85
Kommun: Skola	85	78	86	87	69	69	89	87
Kommun: Barnomsorg	89	90	86	87	93	88	72	73
Landsting: Vård	84	83	92	92	80	80	102	100

Tabell 6.4

* Här avses medellön för samtliga arbetare, både kvinnor och män, inom respektive sektor.

** Här avses medellön för samtliga tjänstemän, både kvinnor och män, inom respektive sektor.

Resultatet är sammanställt i tabell 6.5 och där framgår att andelen kvinnor ökat med minst två procent i fyra sektorer och minskat med minst minus två procent i 12 sektorer medan förändringarna varit mindre än plus/minus två procent i resterande 21 sektorer.

Av de fyra sektorer där andelen kvinnor ökat har relativlönen minskat i två sektorer och ökat i en. Av de tolv sektorer där andelen kvinnor minskat har relativlönen ökat i sju sektorer och minskat i två.

Omvänt samband

Sammantaget tyder dessa resultat på att andel kvinnor och relativlön förändras i motsatt riktning, det vill säga att andel kvinnor ökar när rela-

tivlönen minskar och om andelen kvinnor minskar så ökar relativlönen. Studien är dock allt för begränsad vad gäller metod, tidsperiod och omfattning för att säkerställa sambandet.

Likaså kan det här bara spekuleras om orsakerna till detta skönjbara samband liksom vad som är orsak och verkan. Det vill säga om det är andelen kvinnor som påverkar relativlönen eller tvärt om, typ att män oftare än kvinnor väljer att lämna sektorer och yrken där löneutvecklingen är dålig eller att en ökad andel kvinnor är tillräckligt i sig för att en sektor ska halka efter i löneutvecklingen. Det överlämnas dock här till läsarna att själva spekulera om vad som påverkar vad.

7. Lönenivå år 2007 – 19 sektorer

En fördelning av löntagarna på 19 sektorer visar tydligt tjänstemännens lönemässiga försprång framför arbetarna inom alla sektorer. Inte inom någon sektor når arbetarnas löner upp till de 25 200 kronor som är medellönen för samtliga anställda. Tjänstemännen däremot har inom de flesta sektorer betydligt högre löner än så (se diagram 7.1).

Sju sektorer alltiämt under 20 000 kronor

Jämfört med föregående år så har arbetarna inom ytterligare två sektorer, livsmedelsindustrin och övrig tillverkningsindustri, passerat 20 000-kronors gränsen. Det är givetvis glädjande men alltiämt återstår sju sektorer (detaljhandel, hotell och restaurang, företagstjänster samt de kommunala vård- och omsorgssektorerna) där medellönen för arbetare ligger under 20 000 kronor.

Högst medellön bland arbetarna har byggnadsindustrin med 24 500 kronor. Närmast därefter kommer arbetarna inom massa- och pappers-, stål- och metall-, och verkstadsindustrin där medellönen ligger runt 22 000 kronor.

Kreditinstitut i topp

Bland tjänstemännen är det inom sektorn kreditinstitut och försäkringsbolag som medellönen är högst, hela 39 000 kronor och alltså på god väg att som första sektor spränga 40 000-kronors gränsen.

Efter kreditinstitut och försäkringsbolag är det ett hopp ner med nästan 5 000 kronor till närmast följande sektorer som är fyra industri-sektorer vars tjänstemän har medellöner runt 34 000 kronor.

Lägst i kommun och hotell och restaurang

Lägst medellön bland tjänstemännen är det inom de tre kommunala sektorerna – skola, barn- och äldreomsorg – samt hotell och restaurang. Medellönen för dessa ligger runt 25 000 kronor förutom inom barnomsorg där medellönen är 21 500 kronor. Det vill säga betydligt lägre än för övriga tjänstemän och dessutom lägre än för många arbetare.

Genomsnittlig månadslön år 2007 Arbetare och tjänstemän efter 19 sektor

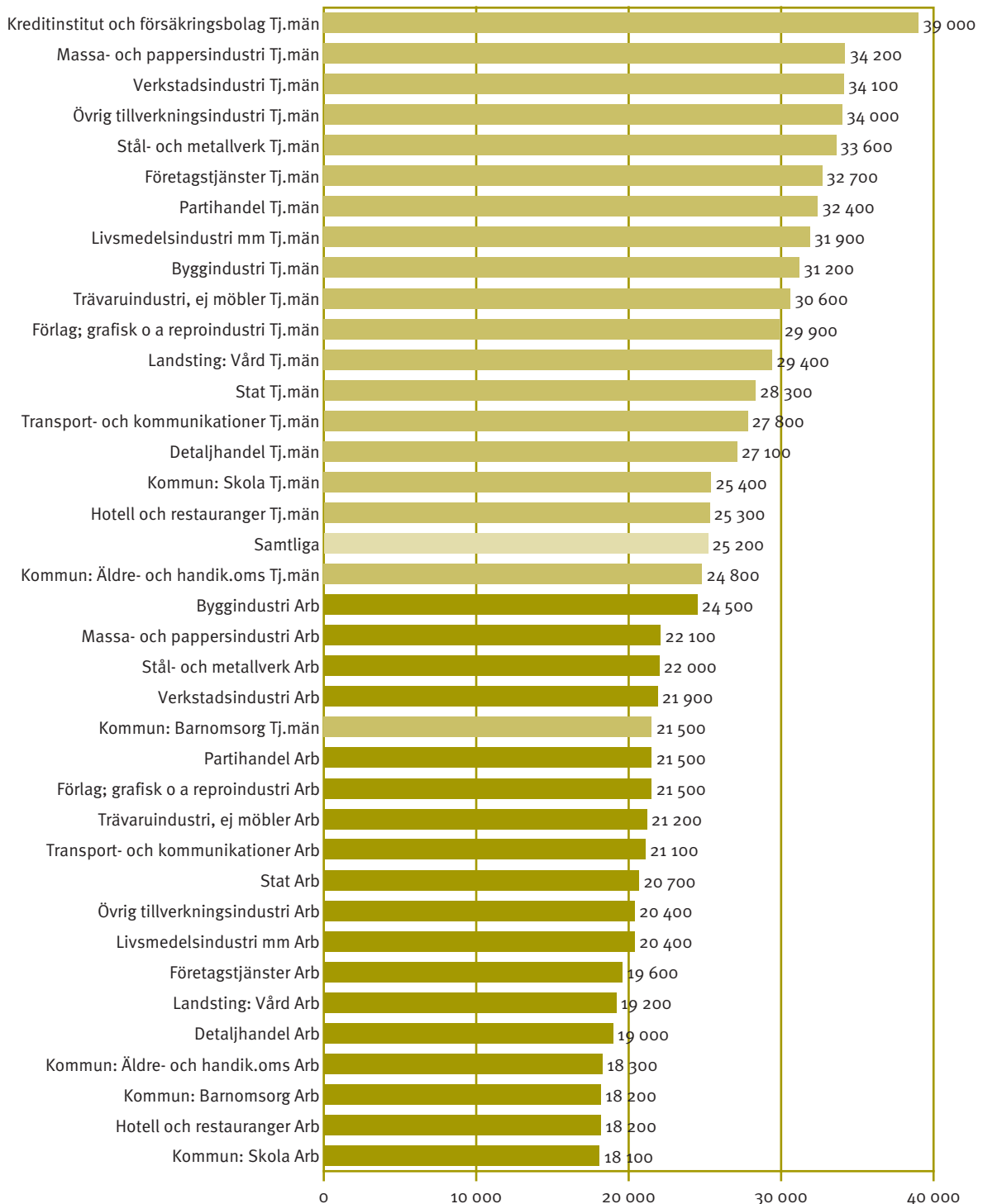

Diagram 7.1

Bilaga 1

Metod och dataunderlag
Strukturrensning
Standardvägning
Statistisk osäkerhet

Metod och dataunderlag

Rapporten syftar till att beskriva lönenivå och löneutveckling för olika grupper av anställda på den svenska arbetsmarknaden år 1997–2007.

Dataunderlaget är den så kallade lönestrukturstatistiken som sammanställs och redovisas av Statistiska centralbyrån. Lönestrukturstatistiken redovisas en gång per år och är fördelad på fem olika sektorer – privatanställda arbetare, privatanställda tjänstemän, stat, kommun och landsting. Lönestrukturstatistiken har redovisats i sin nuvarande form sedan år 1994.

I syfte att förbättra statistikens jämförbarhet över tiden och mellan olika sektorer har statistiken bearbetats av LO främst genom beräkning av ett enhetligt lönebegrepp, sektorindelning samt strukturrensning.

Lönebegrepp

Det lönebegrepp som används i rapporten är grundlön inklusive helglön och andra fasta löneförmåner. Lönebegreppet är avsett att motsvara månadslön för heltidsarbete på dagtid.

De lönekomponenter som inte ingår är i huvudsak olika typer av rörliga lönetillägg som till exempel för obekvämt arbetstid, skiftgång och övertid. Inte heller arbetstidsförkortning som är framförhandlad i utbyte mot löneökning är medräknad.

I SCBs redovisning av lönestrukturstatistiken används olika lönebegrepp och benämningar för olika sektorer. Tabell 1 visar vilka lönekomponenter som ingår i rapportens lönebegrepp för respektive sektor.

Uppräkningsfaktor för timlön

Vad gäller privatanställda arbetare så redovisar SCB endast timlön för dessa. Månadslön har dock beräknats genom att multiplicera timlönen med 167,5 vilket motsvarar det genomsnittliga antalet arbetade timmar som en heltidsanställd arbetar per månad med hänsyn till hur helgdagar infaller under en 28-årsperiod. Samma uppräkningsfaktor har använts för samtliga år för att ge bästa möjliga jämförbarhet över tiden.

Redovisningsgrupper

Lönestrukturstatistiken redovisas inte efter avtalsområden men väl efter näringsgren och yrke. Utifrån detta har statistiken grupperats för att motsvara gällande avtalsområden så mycket som möjligt. Detta har skett genom indelning av de anställda i 19 sektorer. Tabell 2 visar vilka näringsgrenar och yrkesgrupper som ingår i respektive sektor. De privata sektorerna är uppdelade efter näringsgren medan de offentliga är uppdelade efter yrke.

Lönekomponenter för respektive sektor som ingår i rapportens lönebegrepp

Sektor	Lönekomponenter
Privatanställda arbetare	Tid- och prestationslön, helglön och andra förmåner. Timlön
Privatanställda tjänstemän	Tid- och prestationslön, helglön och andra förmåner. Månadslön
Stat	Grundlön inkl fasta lönetillägg
Kommun	Grundlön inkl fasta lönetillägg
Landsting	Grundlön inkl fasta lönetillägg

Tabell 1

Indelning av sektorer efter yrke och näringsgren

Två sektorer	Sex sektorer	19 sektorer	
Privat	Tillverkningsindustri	Verkstadsindustri	
		Livsmedels, dryckes- och tobaksindustri	
		Trävaruindustri, ej möbler	
		Massa- och pappersindustri	
		Förlag; grafisk o a reproindustri	
		Stål- och metallverk	
		Övrig tillverkningsindustri	
		Byggnadsindustri	Byggnadsindustri
		Privat tjänsteproduktion	Partihandel
			Detaljhandel
	Hotell och restauranger		
	Transport- och kommunikationer		
	Kreditinstitut och försäkringsbolag		
		Fastighetsbolag, uthyrnings- och företagservice	
Offentlig	Stat	Stat	
			Äldre- och handikappomsorg
			Skola
		Kommun (primär)	Barnomsorg
		Landsting	Vård

Tabell 2

Strukturrensning

Skillnader i lön mellan två tidpunkter kan bero på olika orsaker. I denna rapport är det den löneutveckling som beror på centrala och lokala löneförhandlingar som är av intresse. Förändringen av den genomsnittliga lönen påverkas dock även av strukturella förändringar. Med detta avses här att antalet anställda inom olika yrken eller näringsgrenar förändras år från år vilket kan påverka den genomsnittliga lönenivån när den beräknas för flera yrken eller näringsgrenar. Strukturella förändringar bör därför rensas bort när lönenivåer för olika tidpunkter jämförs. Metoden för detta kallas strukturrensning och innebär att samma sysselsättningsvikter används alla år som jämförs. Det vill säga att antalet anställda fördelat efter kön, yrke och näringsgren enligt år 2007 har använts även för åren 1997–2006.

Strukturrensningen har i denna rapport genomförts efter näringsgren, klass och kön för privat sektor och efter yrke och kön för sektorena stat, kommun och landsting.

Nedan följer ett exempel på hur löneökning inom tandvården beräknas med och utan strukturrensning.

Strukturrensning innebär helt enkelt att antalet tandläkare och tandsköterskor år 2004 används även år 1995 för beräkning av den genomsnittliga lönen för samtliga. Detta medför att löneökningen för samtliga mellan år 1995 och 2004 blir klart högre och mer rättvisande med strukturrensning än utan eftersom förändringen av antalet anställda då ”rensats” bort och därmed inte påverkar den beräknade löneökningen.

Ej strukturrensat

Yrke	År 1995		År 2004		Löneökning Procent
	Antal	Lön	Antal	Lön	
Tandsköterskor	6 500	12 700	7 000	17 400	37
Tandläkare	4 000	22 700	3 000	33 600	48
Samtliga	11 000	16 500*	10 000	22 260	35

Kommentar

Utan strukturrensning ökade lönerna i genomsnitt med 35 procent.

Observera att detta är *mindre* än vad lönerna ökade för tandsköterskor och tandläkare var för sig.

$$* ((6\,500 * 12\,700) + (4\,000 * 22\,700)) / (6\,500 + 4\,000) = 16\,500 \text{ kr}$$

Strukturrensat för antal anställda

Yrke	År 1995		År 2004		Löneökning Procent
	Antal	Lön	Antal	Lön	
Tandsköterskor	7 000	12 700	7 000	17 400	37
Tandläkare	3 000	22 700	3 000	33 600	48
Samtliga	10 000	15 700**	10 000	22 260	42

Kommentar

Med strukturrensning av antalet anställda så blir löneökningen 42 procent vilket är ungefär mitt i mellan de 37 respektive 48 procent som lönerna ökat för tandsköterskor respektive tandläkare.

$$** ((7\,000 * 12\,700) + (3\,000 * 22\,700)) / (7\,000 + 3\,000) = 15\,700 \text{ kr}$$

Standardvägning

Vid jämförelse av löner för kvinnor och män har så kallad standardvägning använts. Standardvägning innebär i korthet att medellöner beräknas med antagande om att antalet kvinnor och antalet män är lika många inom varje yrke. För att illustrera metoden så redovisas nedan ett exempel på hur en standardvägning beräknas för en grupp bestående av sjuksköterskor och läkare.

Exemplet visar att när flera yrkesgrupper summeras så kan detta ge en missvisande bild av löneskillnaden mellan kvinnor och män. Ett standard-

vägt resultat kan då komplettera bilden med att visa hur antalet kvinnor och män inom respektive yrke påverkar lönen för samtliga.

Som vägningstal, standardpopulation, har i detta exempel använts (antal kvinnor + antal män) / 2, vilket alltså ger lika många kvinnor och män inom respektive yrke.

Notera att förutom standardvägning efter yrke så kan man standardväga efter ytterligare faktorer, till exempel ålder, utbildning eller yrkeserfarenhet, om det finns uppgifter för dessa variabler.

Ej standardvägt

		Antal	Lön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Kommentar
Sjuksköterskor	Kvinnor	56 574	21 231	99	<i>Utan standardvägning</i> motsvarar kvinnornas lön i genomsnitt 64 procent av männens lön (23 701 / 37 323). Observera att detta är betydligt lägre än vad som gäller för sjuksköterskor och läkare var för sig.
	Män	5 476	21 412		
Läkare	Kvinnor	8 469	40 200	91	
	Män	12 312	44 400		
Samtliga	Kvinnor	65 043	23 701	64	
	Män	17 788	37 323		

Standardvägt enligt standardpopulationsmetoden

		Antal	Lön	Kvinnors lön i procent av mäns lön	Kommentar
Sjuksköterskor	Kvinnor	31 025 *	21 231	99	<i>Med standardvägning</i> motsvarar kvinnornas lön i genomsnitt 96 procent av männens lön. Det är cirka mitt i mellan vad som gäller för sjuksköterskor och läkare var för sig.
	Män	31 025 *	21 412		
Läkare	Kvinnor	10 391 **	40 200	91	
	Män	10 391 **	44 400		
Samtliga	Kvinnor	41 416 ***	25 990	96	
	Män	41 416 ***	27 179		

* $(56\,574 + 5\,476) / 2 = 31\,025$

** $(8\,469 + 12\,312) / 2 = 10\,391$

*** $31\,025 + 10\,391 = 41\,416$

Statistikens tillförlitlighet

De löner och löneökningar som redovisas i rapporten är skattningar av de "sanna" värdena. En skillnad mellan en skattning och det sanna värdet beror på olika osäkerhetskällor.

Bortfall, urvalsfel och mätfel är de vanligaste osäkerhetskällorna. Storleken på dessa kan dock beräknas. Beräkningarna visar att osäkerheten för en skattad lönenivå oftast är liten, bara 100–200 kronor upp eller ner. Osäkerheten för en skattad löneökning är större. För de löneökningstal som redovisas här är osäkerheten beräknad till en procentenhet upp eller ner. Det vill säga att en skattad löneökning bör tolkas som att den sanna löneökningen är lika med den skattade löneökningen plus/minus en procentenhet.

Exempel:

Skattad löneökning år 2007 för arbetare inom verkstadsindustrin: 4,1 procent. Felmarginal: ± 1 procentenhet.

Den sanna löneökningen ligger då sannolikt inom intervallet $4,1 \pm 1$ procent, det vill säga mellan 3,1–5,1 procent.

För stat, kommun och landsting är den statistiska osäkerheten mindre än inom privat sektor. Detta beroende på att lönestatistiken för de offentliga sektorerna bygger på totalundersökningar av samtliga anställda inom respektive sektor. Något

urvalsfel förekommer därmed inte. Bortfall och olika typer av mätfel kan dock förekomma men dessa går inte att beräkna lika enkelt som urvalsfel.

För privat sektor används dock en urvalsundersökning vilket innebär att lönerna inom ett urval av företag undersöks och utifrån dessa skattas lönerna för samtliga anställda inom den privata sektorn.

En annan typ av osäkerhetskälla är företag som byter näringsgren eller sektor. Detta kan påverka lönenivån i både den näringsgren företaget lämnat såväl som i den som företaget kommer till. Exempel på detta är när Ericsson sålde ut delar av sin IT-verksamhet. Så länge verksamheten fanns kvar hos Ericsson så tillhör den SNI 32 Teleproduktindustrin men när den såldes och blir ett fristående företag så tillhör den SNI 72 Datakonsulter.

Oregelbunden lönerevision är också en osäkerhetskälla. Den innebär att löneförhandlingar och därpå följande lönerevisioner inte alltid sker vid samma tidpunkt varje år. Däremot är lönestrukturstatistiken mycket regelbunden. Detta är ofta förklaringen till ovanligt små eller stora löneökningar mellan två närliggande år inom enskilda sektorer. Över en längre tidsperiod är detta dock ett mindre problem.

Bilaga 2

***Månadslön år 2007 och löneutveckling år 1997–2007
för arbetare, tjänstemän och samtliga anställda***

Månadslön (grundlön) och löneutveckling år 2007

Bilaga 2a. Arbetare

Sektor		Arbetare		Löneutveckling, Procent				
		Antal	Månadslön	År 2007	Tio senaste åren 1997-2007		2000-talet 2000-2007	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
Samtliga sektorer	Män	908 600	21 600	3,9	38,9	3,3	24,5	3,1
	Kvinnor	738 300	18 700	3,8	39,2	3,4	26,6	3,4
	Totalt	1 647 700	20 400	3,8	39,0	3,3	25,3	3,2
Privat sektor	Män	826 200	21 800	3,8	38,8	3,3	24,2	3,1
	Kvinnor	357 900	19 000	4,2	40,8	3,5	26,3	3,4
	Totalt	1 185 100	21 100	3,9	39,4	3,4	24,8	3,2
D Tillverkningsindustri	Män	302 700	21 800	4,1	36,5	3,2	24,4	3,2
	Kvinnor	79 700	19 700	2,9	35,3	3,1	23,7	3,1
	Totalt	382 500	21 400	3,9	36,5	3,2	24,3	3,2
28-35 Verkstadsindustri	Män	150 100	22 100	4,3	36,5	3,2	25,3	3,3
	Kvinnor	29 900	20 400	2,7	35,6	3,1	24,3	3,2
	Totalt	180 100	21 900	4,1	36,7	3,2	25,4	3,3
15+16 Livsmedels-, dryckes- och tobaksindustri	Män	24 500	21 100	4,0	38,2	3,3	23,7	3,1
	Kvinnor	13 100	18 800	2,3	35,0	3,0	25,9	3,3
	Totalt	37 600	20 400	3,5	37,0	3,2	24,2	3,1
20 Trävaruindustri, ej möbler	Män	23 300	21 300	4,0	38,4	3,3	27,0	3,5
	Kvinnor	3 100	20 000	3,8	35,1	3,1	26,5	3,4
	Totalt	26 400	21 200	3,9	38,1	3,3	26,8	3,5
21 Massa- och pappersindustri	Män	19 300	22 400	4,4	36,2	3,1	25,8	3,3
	Kvinnor	3 600	20 400	3,8	36,0	3,1	25,1	3,3
	Totalt	22 900	22 100	4,2	36,5	3,2	25,8	3,3
22 Förlag; grafisk o a reproindustri	Män	8 200	21 900	1,8	37,7	3,3	23,5	3,1
	Kvinnor	3 400	20 600	5,3	39,8	3,4	26,1	3,4
	Totalt	11 600	21 500	2,7	38,4	3,3	24,2	3,1
27 Stål- och metallverk	Män	20 700	22 100	3,9	31,6	2,8	21,1	2,8
	Kvinnor	2 800	20 800	2,7	34,0	3,0	20,5	2,7
	Totalt	23 500	22 000	3,8	31,9	2,8	21,0	2,8
Övrig tillverkningsindustri 23+24+25+26+36+37	Män	53 800	20 900	4,4	36,7	3,2	21,4	2,8
	Kvinnor	21 500	19 000	2,9	33,8	3,0	20,9	2,7
	Totalt	75 300	20 400	4,0	36,1	3,1	21,2	2,8
F Byggindustri	Män	149 900	24 600	4,3	42,6	3,6	24,6	3,2
	Kvinnor	4 900	20 800	4,5	44,3	3,7	29,0	3,7
	Totalt	154 800	24 500	4,2	42,4	3,6	24,5	3,2
G Parti- och detaljhandel; reparation	Män	117 000	21 000	4,1	39,5	3,4	26,3	3,4
	Kvinnor	122 300	18 800	4,9	38,9	3,3	29,5	3,8
	Totalt	239 300	20 000	4,5	39,3	3,4	27,5	3,5
51 Partihandel	Män	36 700	21 800	5,0	40,8	3,5	27,4	3,5
	Kvinnor	10 800	20 300	7,3	44,0	3,7	26,8	3,5
	Totalt	47 500	21 500	5,4	40,7	3,5	27,0	3,5
52 Detaljhandel	Män	48 000	19 800	4,0	36,0	3,1	25,2	3,3
	Kvinnor	105 000	18 600	4,4	37,9	3,3	29,7	3,8
	Totalt	153 000	19 000	4,2	37,4	3,2	28,2	3,6
H Hotell och restauranger	Män	32 900	18 600	2,6	37,9	3,3	25,0	3,2
	Kvinnor	51 100	18 000	4,6	40,2	3,4	26,6	3,4
	Totalt	84 100	18 200	3,5	39,4	3,4	26,1	3,4
I Transport- och kommunikationer	Män	89 400	21 200	2,3	39,0	3,3	23,3	3,0
	Kvinnor	10 700	20 200	1,3	41,0	3,5	25,0	3,2
	Totalt	100 100	21 100	2,0	38,8	3,3	23,3	3,0

Sektor	Arbetare		Löneutveckling, Procent					
	Antal	Månadslön	År 2007	Tio senaste åren 1997–2007		2000-talet 2000–2007		
				Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt	
J Kreditinstitut och försäkringsbolag	Män	..	..	..	..	..	..	..
	Kvinnor	..	..	..	..	..	..	..
	Totalt	..	..	..	..	..	..	..
K Företagstjänster m m (t ex datakonsulter o bevakning)	Män	78 700	20 100	2,9	28,1	2,5	19,8	2,6
	Kvinnor	40 600	18 600	5,7	34,6	3,0	24,6	3,2
	Totalt	119 300	19 600	4,7	30,6	2,7	21,8	2,9
M Utbildning	Män	1 500	19 800	2,6	..	..	16,7	2,2
	Kvinnor	4 200	18 800	3,0	..	..	20,8	2,7
	Totalt	5 700	19 200	3,0	..	..	19,2	2,5
N Hälso- och sjukvård	Män	7 100	19 300	1,4	31,1	2,7	19,4	2,6
	Kvinnor	18 800	19 300	2,5	38,2	3,3	22,4	2,9
	Totalt	25 900	19 300	2,1	36,3	3,1	21,5	2,8
O Andra samhälleliga och personliga tjänster	Män	21 800	20 400	3,5	32,7	2,9	22,5	2,9
	Kvinnor	19 300	19 300	4,4	41,1	3,5	24,2	3,1
	Totalt	41 100	19 900	3,7	35,9	3,1	22,9	3,0
Privat tjänsteproduktion (G+H+I+J)+K+M+N+O)	Män	348 400	20 500	3,1	36,5	3,2	23,5	3,1
	Kvinnor	267 600	18 800	4,6	41,3	3,5	27,3	3,5
	Totalt	616 500	19 900	3,8	38,7	3,3	25,1	3,2
Offentlig sektor	Män	82 400	19 300	4,3	39,5	3,4	27,3	3,4
	Kvinnor	380 400	18 300	3,5	37,7	3,2	26,9	3,5
	Totalt	462 600	18 500	3,5	37,8	3,3	27,0	3,5
Statlig sektor	Män	12 200	21 400	5,4	35,2	3,1	23,8	3,0
	Kvinnor	5 500	19 100	2,9	33,5	2,9	22,4	2,9
	Totalt	17 400	20 700	2,7	34,8	3,0	23,4	3,0
Kommunal sektor	Män	58 900	18 900	4,1	40,9	3,5	28,3	3,6
	Kvinnor	326 900	18 200	3,5	37,6	3,2	27,0	3,5
	Totalt	385 600	18 300	3,6	37,8	3,3	27,2	3,5
Äldre- och handikappomsorg	Män	27 000	17 900	4,0	40,7	3,5	28,1	3,6
	Kvinnor	216 900	18 300	3,4	37,5	3,2	26,9	3,5
	Totalt	243 800	18 300	3,4	37,5	3,2	27,0	3,5
Skola	Män	4 000	19 000	3,6	39,4	3,4	27,0	3,5
	Kvinnor	14 400	17 800	3,6	37,2	3,2	27,3	3,5
	Totalt	18 300	18 100	3,6	38,1	3,3	27,1	3,5
Barnomsorg	Män	7 700	17 900	4,9	44,2	3,7	30,7	3,9
	Kvinnor	67 100	18 200	3,7	37,6	3,2	27,3	3,5
	Totalt	74 800	18 200	4,0	38,0	3,3	28,2	3,6
Landstingskommunal sektor	Män	11 300	19 000	3,8	37,5	3,2	26,5	3,4
	Kvinnor	48 100	19 000	3,4	38,7	3,3	27,0	3,5
	Totalt	59 500	19 000	3,5	38,5	3,3	26,8	3,5
Vård	Män	7 800	19 100	3,7	39,0	3,3	26,4	3,4
	Kvinnor	39 200	19 200	3,3	39,1	3,4	27,2	3,5
	Totalt	47 000	19 200	3,4	39,1	3,4	27,1	3,5

.. Uppgift ej tillgänglig eller för osäker för att redovisas

* Osäker skattning på grund, bortfall, mätfel, rotation i urvalet eller försenad lönerrevision

Månadslön (grundlön) och löneutveckling år 2007

Bilaga 2b. Tjänstemän

Sektor		Tjänstemän		Löneutveckling, Procent				
		Antal	Månadslön	År 2007	Tio senaste åren 1997–2007		2000-talet 2000–2007	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
Samtliga sektorer	Män	942 700	33 200	3,7	45,8	3,8	27,3	3,5
	Kvinnor	1 048 000	25 700	3,4	48,0	4,0	29,7	3,8
	Totalt	1 991 600	29 200	3,6	46,8	3,9	28,6	3,7
Privat sektor	Män	738 000	34 200	3,9	46,4	3,9	27,5	3,5
	Kvinnor	551 700	26 400	3,7	50,9	4,2	31,1	3,9
	Totalt	1 289 900	30 900	3,9	48,3	4,0	29,2	3,7
D Tillverkningsindustri	Män	173 700	35 600	3,1	45,4	3,8	28,2	3,6
	Kvinnor	79 500	28 800	3,7	55,1	4,5	34,7	4,4
	Totalt	253 200	33 400	3,0	47,9	4,0	29,5	3,8
28–35 Verkstadsindustri	Män	106 600	35 800	3,1	45,8	3,8	28,2	3,6
	Kvinnor	35 400	29 100	3,3	58,3	4,7	36,2	4,5
	Totalt	141 900	34 100	3,0	48,6	4,0	29,5	3,8
15+16 Livsmedels-, dryckes- och tobaksindustri	Män	9 300	34 600	3,9	42,4	3,6	26,3	3,4
	Kvinnor	6 200	27 900	0,7	55,5	4,5	36,8	4,6
	Totalt	15 500	31 900	2,2	47,2	3,9	29,7	3,8
20 Trävaruindustri, ej möbler	Män	4 800	33 000	2,5	49,6	4,1	32,5	4,1
	Kvinnor	2 000	24 900	4,2	54,8	4,5	34,6	4,3
	Totalt	6 800	30 600	2,7	50,7	4,2	33,0	4,2
21 Massa- och pappersindustri	Män	7 300	37 200	4,5	42,2	3,6	29,2	3,7
	Kvinnor	3 700	28 600	7,5	54,2	4,4	36,2	4,5
	Totalt	11 000	34 200	4,6	45,6	3,8	30,5	3,9
22 Förlag; grafisk o a reproindustri	Män	11 300	32 000	1,6	41,3	3,5	26,5	3,4
	Kvinnor	10 200	27 600	3,8	44,6	3,8	29,0	3,7
	Totalt	21 500	29 900	2,4	42,0	3,6	27,2	3,5
27 Stål- och metallverk	Män	6 800	35 800	2,9	42,8	3,6	29,2	3,7
	Kvinnor	2 600	28 400	6,4	56,6	4,6	36,5	4,5
	Totalt	9 400	33 600	3,1	44,5	3,7	29,2	3,7
Övrig tillverkningsindustri 23+24+25+26+36+37	Män	26 100	36 800	3,0	47,7	4,0	28,7	3,7
	Kvinnor	18 100	30 000	3,9	55,6	4,5	34,1	4,3
	Totalt	44 300	34 000	3,2	49,9	4,1	29,9	3,8
F Byggindustri	Män	42 600	32 400	6,1	49,1	4,1	32,9	4,1
	Kvinnor	12 000	27 100	8,9	65,3	5,2	46,9	5,6
	Totalt	54 600	31 200	6,9	53,0	4,3	36,0	4,5
G Parti- och detaljhandel; reparation	Män	122 200	33 400	4,7	47,9	4,0	29,1	3,7
	Kvinnor	77 100	26 000	2,2	51,2	4,2	30,3	3,8
	Totalt	199 300	30 500	3,8	49,4	4,1	29,9	3,8
51 Partihandel	Män	80 900	35 000	4,8	47,7	4,0	26,8	3,5
	Kvinnor	39 100	27 200	3,0	54,0	4,4	32,0	4,1
	Totalt	120 000	32 400	4,2	49,8	4,1	28,6	3,7
52 Detaljhandel	Män	21 700	30 300	5,9	49,5	4,1	38,4	4,7
	Kvinnor	32 000	24 800	0,8	48,0	4,0	27,8	3,6
	Totalt	53 700	27 100	3,0	49,0	4,1	32,8	4,1
H Hotell och restauranger	Män	8 000	26 400	2,3	38,2	3,3	28,8	3,7
	Kvinnor	8 900	24 300	5,7	41,8	3,6	27,9	3,6
	Totalt	16 900	25 300	4,5	40,0	3,4	28,4	3,6
I Transport- och kommunikationer	Män	69 800	29 600	3,1	47,2	3,9	20,8	2,7
	Kvinnor	44 400	24 800	4,6	49,4	4,1	28,5	3,6
	Totalt	114 200	27 800	4,1	50,5	4,2	25,2	3,3

Sektor		Tjänstemän		Löneutveckling. Procent				
		Antal	Månadslön	År 2007	Tio senaste åren 1997–2007		2000-talet 2000–2007	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
J Kreditinstitut och försäkringsbolag	Män	36 700	47 900	5,9	77,0	5,9	35,0	4,4
	Kvinnor	42 500	31 200	4,0	63,7	5,1	35,4	4,4
	Totalt	79 300	39 000	5,8	73,6	5,7	37,4	4,6
K Företagstjänster m m (t ex datakonsulter o bevakning)	Män	185 800	35 700	3,5	42,0	3,6	26,1	3,4
	Kvinnor	118 300	27 900	3,8	52,2	4,3	30,7	3,9
	Totalt	304 100	32 700	3,6	44,9	3,8	28,1	3,6
M Utbildning	Män	15 900	26 500	2,7	..	..	..	..
	Kvinnor	35 500	23 200	3,6	..	..	..	..
	Totalt	51 400	24 200	3,0	..	..	..	..
N Hälso- och sjukvård	Män	20 400	28 300	6,4	41,3	3,5	24,1	3,1
	Kvinnor	74 800	23 000	2,7	46,5	3,9	30,7	3,9
	Totalt	95 200	24 100	3,4	46,6	3,9	30,3	3,8
O Andra samhälleliga och personliga tjänster	Män	40 000	30 200	4,5	43,7	3,7	30,2	3,8
	Kvinnor	49 500	25 100	5,0	44,6	3,8	32,8	4,1
	Totalt	89 500	27 300	5,0	42,8	3,6	30,6	3,9
Privat tjänsteproduktion (G+H+I+J)+K+M+N+O)	Män	498 800	34 000	4,1	46,9	3,9	27,0	3,5
	Kvinnor	451 000	26 000	3,6	49,7	4,1	30,0	3,8
	Totalt	949 900	30 200	4,0	48,3	4,0	28,8	3,7
Offentlig sektor	Män	204 700	29 600	2,7	43,0	3,6	26,6	3,5
	Kvinnor	496 300	24 900	3,0	44,7	3,8	28,1	3,7
	Totalt	701 700	26 200	2,9	43,8	3,7	27,3	3,6
Statlig sektor	Män	85 400	30 500	2,7	43,4	3,7	27,0	3,5
	Kvinnor	93 900	26 200	3,0	48,6	4,0	32,9	4,2
	Totalt	179 300	28 300	2,8	44,8	3,8	29,1	3,7
Kommunal sektor	Män	85 000	25 600	2,7	41,0	3,5	26,6	3,4
	Kvinnor	266 600	23 900	2,7	42,7	3,6	27,5	3,5
	Totalt	351 900	24 300	2,7	42,2	3,6	27,1	3,5
Äldre- och handikappomsorg	Män	5 800	24 500	2,9	47,6	4,0	29,4	3,8
	Kvinnor	31 200	24 900	2,8	50,4	4,2	28,9	3,7
	Totalt	37 000	24 800	2,9	50,0	4,1	29,1	3,7
Skola	Män	45 500	25 800	2,4	38,7	3,3	25,2	3,3
	Kvinnor	99 900	25 200	2,2	39,8	3,4	25,0	3,2
	Totalt	145 500	25 400	2,3	39,4	3,4	25,0	3,2
Barnomsorg	Män	9 100	20 300	2,8	40,4	3,5	29,8	3,8
	Kvinnor	66 700	21 600	2,9	45,6	3,8	31,8	4,0
	Totalt	75 900	21 500	3,0	45,1	3,8	31,5	4,0
Landstingskommunal sektor	Män	34 400	37 100	2,8	45,9	3,8	25,9	3,3
	Kvinnor	135 800	25 900	3,5	45,7	3,8	26,1	3,4
	Totalt	170 500	28 100	3,3	45,4	3,8	25,8	3,3
Vård	Män	26 400	39 300	2,9	45,3	3,8	26,2	3,4
	Kvinnor	104 400	26 900	3,4	45,9	3,9	26,1	3,4
	Totalt	131 000	29 400	3,3	45,4	3,8	25,8	3,3

.. Uppgift ej tillgänglig eller för osäker för att redovisas

* Osäker skattning på grund, bortfall, mätfel, rotation i urvalet eller försenad lönerrevision

Månadslön (grundlön) och löneutveckling år 2007

Bilaga 2c. Samtliga anställda

Sektor		Samtliga		Löneutveckling, Procent				
		Antal	Månadslön	År 2007	Tio senaste åren 1997–2007		2000-talet 2000–2007	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
Samtliga sektorer	Män	1 851 300	27 500	3,7	43,0	3,6	26,2	3,4
	Kvinnor	1 786 300	22 800	3,5	44,9	3,8	28,6	3,7
	Totalt	3 639 300	25 200	3,7	43,9	3,7	27,4	3,5
Privat sektor	Män	1 564 200	27 700	3,9	43,2	3,7	26,1	3,4
	Kvinnor	909 600	23 500	3,8	47,5	4,0	29,5	3,8
	Totalt	2 475 000	26 200	3,9	44,7	3,8	27,4	3,5
D Tillverkningsindustri	Män	476 400	26 800	3,6	40,7	3,5	26,2	3,4
	Kvinnor	159 200	24 300	3,4	46,4	3,9	30,0	3,8
	Totalt	635 700	26 200	3,5	42,1	3,6	26,9	3,5
28–35 Verkstadsindustri	Män	256 700	27 800	3,6	41,3	3,5	26,8	3,5
	Kvinnor	65 300	25 100	3,1	49,0	4,1	31,5	4,0
	Totalt	322 000	27 300	3,5	43,0	3,6	27,6	3,5
15+16 Livsmedels-, dryckes- och tobaksindustri	Män	33 800	24 800	4,0	39,8	3,4	24,6	3,2
	Kvinnor	19 300	21 700	1,6	42,8	3,6	30,2	3,8
	Totalt	53 100	23 700	3,0	40,8	3,5	26,3	3,4
20 Trävaruindustri, ej möbler	Män	28 100	23 300	3,6	41,0	3,5	28,3	3,6
	Kvinnor	5 100	21 900	4,0	43,2	3,7	30,0	3,8
	Totalt	33 200	23 100	3,6	41,3	3,5	28,5	3,6
21 Massa- och pappersindustri	Män	26 600	26 500	4,4	38,4	3,3	27,0	3,5
	Kvinnor	7 300	24 500	5,9	46,2	3,9	31,4	4,0
	Totalt	33 900	26 000	4,4	40,2	3,4	27,8	3,6
22 Förlag; grafisk o a reproin- dustri	Män	19 500	27 800	1,7	40,1	3,4	25,5	3,3
	Kvinnor	13 600	25 800	4,1	43,6	3,7	28,4	3,6
	Totalt	33 100	27 000	2,5	41,0	3,5	26,4	3,4
27 Stål- och metallverk	Män	27 500	25 500	3,5	35,3	3,1	23,8	3,1
	Kvinnor	5 400	24 500	4,7	45,8	3,8	29,0	3,7
	Totalt	32 900	25 300	3,5	36,4	3,2	24,0	3,1
Övrig tillverkningsindustri 23+24+25+26+36+37	Män	79 900	26 100	3,7	41,5	3,5	24,7	3,2
	Kvinnor	39 600	24 000	3,5	45,4	3,8	28,1	3,6
	Totalt	119 600	25 400	3,6	42,6	3,6	25,3	3,3
F Byggindustri	Män	192 500	26 300	4,8	44,3	3,7	26,7	3,4
	Kvinnor	16 900	25 300	7,8	59,7	4,8	42,2	5,2
	Totalt	209 400	26 300	5,0	45,5	3,8	27,8	3,6
G Parti- och detaljhandel; reparation	Män	239 200	27 300	4,5	44,6	3,8	28,0	3,6
	Kvinnor	199 400	21 600	3,6	44,4	3,7	29,8	3,8
	Totalt	438 600	24 800	4,1	44,8	3,8	28,8	3,7
51 Partihandel	Män	117 600	30 900	4,8	46,1	3,9	26,9	3,5
	Kvinnor	49 900	25 700	3,7	52,2	4,3	31,1	3,9
	Totalt	167 500	29 300	4,4	47,8	4,0	28,2	3,6
52 Detaljhandel	Män	69 700	23 100	4,8	41,2	3,5	30,3	3,8
	Kvinnor	137 000	20 000	3,4	40,7	3,5	29,1	3,7
	Totalt	206 700	21 100	3,8	41,1	3,5	29,7	3,8
H Hotell och restauranger	Män	40 900	20 100	2,5	38,0	3,3	25,9	3,4
	Kvinnor	60 000	18 900	4,8	40,5	3,5	26,8	3,5
	Totalt	101 000	19 400	3,7	39,6	3,4	26,6	3,4
I Transport- och kommunikationer	Män	159 200	24 900	2,7	43,1	3,7	22,0	2,9
	Kvinnor	55 100	23 900	4,1	47,9	4,0	27,9	3,6
	Totalt	214 300	24 700	3,3	45,6	3,8	24,5	3,2

Sektor		Samtliga		Löneutveckling, Procent				
		Antal	Månadslön	År 2007	Tio senaste åren 1997–2007		2000-talet 2000–2007	
					Totalt	Årstakt	Totalt	Årstakt
J Kreditinstitut och försäkringsbolag	Män	36 700	47 900	5,9	77,0	5,9	35,0	4,4
	Kvinnor	43 100	31 100	4,0	65,4	5,2	36,8	4,6
	Totalt	80 300	38 800	5,8	75,1	5,8	38,6	4,8
K Företagstjänster m m (t ex datakonsulter o bevakning)	Män	264 500	31 100	3,4	39,1	3,4	24,9	3,2
	Kvinnor	158 900	25 500	4,2	48,6	4,0	29,5	3,8
	Totalt	423 400	29 000	3,8	42,0	3,6	26,9	3,5
M Utbildning	Män	17 400	25 900	2,7	..	..	..	..
	Kvinnor	39 700	22 700	3,5	..	..	..	..
	Totalt	57 100	23 700	3,0	..	..	..	..
N Hälso- och sjukvård	Män	27 500	26 000	5,4	39,2	3,4	23,2	3,0
	Kvinnor	93 600	22 300	2,6	45,0	3,8	29,2	3,7
	Totalt	121 100	23 100	3,2	44,6	3,8	28,6	3,7
O Andra samhälleliga och personliga tjänster	Män	61 800	26 700	4,2	40,6	3,5	28,0	3,6
	Kvinnor	68 800	23 500	4,9	43,8	3,7	30,7	3,9
	Totalt	130 600	25 000	4,7	41,0	3,5	28,6	3,7
Privat tjänsteproduktion (G+H+I+J)+K+M+N+O)	Män	847 200	28 500	3,8	43,6	3,7	25,9	3,3
	Kvinnor	718 600	23 300	3,9	47,1	3,9	29,2	3,7
	Totalt	1 566 400	26 100	4,0	45,3	3,8	27,7	3,6
Offentlig sektor	Män	287 100	26 600	3,0	42,3	3,6	26,8	3,5
	Kvinnor	876 700	22 000	3,1	42,1	3,6	27,7	3,6
	Totalt	1 164 300	23 200	3,1	41,8	3,6	27,2	3,5
Statlig sektor	Män	97 600	29 400	2,9	42,7	3,6	26,8	3,5
	Kvinnor	99 400	25 800	3,0	48,1	4,0	32,6	4,1
	Totalt	196 700	27 600	2,8	44,3	3,7	28,9	3,7
Kommunal sektor	Män	143 900	22 900	3,2	40,9	3,5	27,2	3,5
	Kvinnor	593 500	20 800	3,1	40,2	3,4	27,2	3,5
	Totalt	737 500	21 200	3,1	40,2	3,4	27,2	3,5
Äldre- och handikappomsorg	Män	32 800	19 100	3,8	42,2	3,6	28,4	3,6
	Kvinnor	248 100	19 100	3,3	39,5	3,4	27,3	3,5
	Totalt	280 800	19 100	3,3	39,5	3,4	27,4	3,5
Skola	Män	49 500	25 200	2,5	38,8	3,3	25,3	3,3
	Kvinnor	114 300	24 300	2,3	39,6	3,4	25,2	3,3
	Totalt	163 800	24 600	2,4	39,3	3,4	25,2	3,3
Barnomsorg	Män	16 800	19 200	3,7	42,0	3,6	30,2	3,8
	Kvinnor	133 800	19 900	3,3	41,8	3,6	29,7	3,8
	Totalt	150 700	19 800	3,5	41,8	3,6	30,0	3,8
Landstingskommunal sektor	Män	45 700	32 600	2,9	44,6	3,8	26,0	3,4
	Kvinnor	183 900	24 100	3,4	44,2	3,7	26,3	3,4
	Totalt	230 000	25 800	3,3	44,0	3,7	26,0	3,4
Vård	Män	34 300	34 700	3,0	44,4	3,7	26,2	3,4
	Kvinnor	143 600	24 800	3,4	44,4	3,7	26,3	3,4
	Totalt	178 000	26 700	3,3	44,1	3,7	26,1	3,4

.. Uppgift ej tillgänglig eller för osäker för att redovisas

* Osäker skattning på grund, bortfall, mätfel, rotation i urvalet eller försenad lönerrevision

Lönerapport år 2008

Lönerna ökade i genomsnitt med 3,8 procent för arbetare och 3,6 procent för tjänstemän år 2007. Det är första gången på tio år som lönerna ökat mer för arbetare än för tjänstemän.

Löneskillnaden mellan arbetare och tjänstemän är dock alltjämnt stor då medellönen för arbetare är 20 400 kronor i månaden och 29 200 kronor för tjänstemän, en skillnad på hela 8 800 kronor till tjänstemännens förmån.

Även mellan kvinnor och män är lönegapet stort. Det har dock minskat sakta men säkert de senaste åren men år 2007 blev ett bakslag i denna utjämnning då lönerna ökade mer för män än för kvinnor.

Detta framgår av LOs årliga lönerapport som redogör för löner och löneutveckling för arbetare och tjänstemän samt för kvinnor och män inom olika sektorer och näringsgrenar på den svenska arbetsmarknaden.

För ytterligare information,
kontakta Mats Larsson, telefon 08-796 28 11.